

Amsterdam bruisende stad

Visie festivals en evenementen 2025-2035

Gemeente Amsterdam

Inhoud

Voorwoord Belofte van de bruisende stad 4
Definitie festivals en evenementen 5
Leeswijzer en totstandkoming 6

Samenvatting 7

1. Inleiding 11
1.1 Aanleiding 12
1.2 Van visie naar beleid 12

2. Waarde van festivals en evenementen 13
2.1 Waarde van festivals en evenementen in Amsterdam 14
2.2 Wat vindt de Amsterdammer van het huidige aanbod? 16
2.3 Uitdagingen 16

3. Amsterdams Aanbod 20
3.1 Waarom maken we ruimte voor festivals en evenementen? 21
3.2 Wat voor festival- en evenementenstad wil Amsterdam zijn? 21
3.3 Echt Amsterdams 21
3.4 Voor wie doen we het? 22

4. Van visie naar beleid en voorgestelde stappen 24
4.1 Doel: gevarieerd aanbod 25
4.2 Doel: binding met de stad en de inwoners 26
4.3 Doel: optimale spreiding over de stad 27
4.4 Doel: ruimte voor vernieuwing en experiment 28
4.5 Stappenplan uitwerking visie 30

Bijlage 1. Participatieproces 31
Bijlage 2. Draagvlakonderzoek 35

Voorwoord

Belofte van de bruisende stad

Een festival of evenement biedt altijd de belofte om je boven het alledaagse te laten uitstijgen. Misschien komt dat door die onweerstaanbare combinatie van wat je al kent én iets nieuws en verrassends. Of misschien zit het 'm in de mix van wat er op het podium of in de tent gebeurt en van de mensen met wie je de ervaring deelt. Er valt altijd wat te kiezen: ga je op in de dansende massa of maak je in de luwte je eigen feestje met vrienden? De geweldige acts, de magie van de locatie, de sfeervolle aankleding en de aanstekelijke vibe die de andere bezoekers met zich meebrengen, dat alles maakt het speciaal.

Je hart gaat ervan open, juist dat heeft mij er altijd in aangetrokken. Veel festivals staan voor magische beleving rond een aansprekend thema of een kunstvorm die je hart raakt. Evenementen bieden vaak een collectieve ervaring waarin de stad samenkomt, herdenkt, viert of ontspant. Festivals en evenementen zijn ook bij uitstek momenten waarop we de vrijheid waar Amsterdam voor staat kunnen vieren en waarbij ruimte wordt gemaakt voor de verhalen die je creëert voor anderen om ook in te stappen.

Amsterdam is terecht trots op de veelheid en diversiteit van het evenementenaanbod, dat zo veel bewoners en bezoekers van elders samenbrengen. De Amsterdamse evenementen en festivals zijn een internationaal podium voor talent, dragen bij aan het culturele klimaat van de stad, leveren banen op in de creatieve industrie en de cultuur-sector en dragen bij aan de positie van Amsterdam als aantrekkelijke stad om te wonen, te werken en te bezoeken. Bovenal dragen ze bij aan de kwaliteit van leven van bijna één miljoen inwoners, die allemaal wel iets van hun gading kunnen vinden in het jaarlijkse festival- en evenementenaanbod.

In Amsterdam zijn verandering en experiment de constante factor. Ik vind het belangrijk dat ook nieuwe festivalorganisatoren de ruimte kunnen krijgen om hun vernieuwende en creatieve visie gestalte te geven in concepten voor evenementen en dat daar ruimte voor beschikbaar blijft. Daarnaast wil ik me er hard voor maken dat een zo breed mogelijke groep kan blijven genieten van het aanbod, door dit zo laagdrempelig mogelijk te houden. Mijn ambitie is dan ook dat elke Amsterdammer een festival of evenement kan bezoeken waarbij je je thuis voelt, als inwoner van onze bruisende stad.

Touria Meliani
Wethouder Kunst en Cultuur

Definitie festivals en evenementen

Deze visie heeft betrekking op publieksevenementen (met uitzondering van congressen en evenementen in venues) en festivals die in Amsterdam plaatsvinden (binnen de gemeentelijke grens). Het gaat om alle openbaar toegankelijke festivals en evenementen die zowel buiten als (deels) binnen plaatsvinden en onderdeel uitmaken van de jaarlijks terugkerende kalender van activiteiten in de stad. De betreffende evenementen en festivals vinden in het algemeen vooral plaats in de openbare ruimte van de stad. Zij hebben dus een evenementenvergunning nodig om georganiseerd te kunnen worden. Deze evenementen kunnen (deels) gratis toegankelijk zijn en er kan sprake zijn van ticketverkoop.

Een festival is een evenement met een verzameling aan activiteiten, met meerdere geluidsbronnen, meerdere muziekstijlen, (vaak) meerdere locaties (tenten, podia) en een cross-over van muziek, eten, drinken, theater en kunst en cultuur. Festivals vinden over het algemeen buiten plaats, op een particulier terrein of in de openbare ruimte (zoals bijvoorbeeld een plein of straat). Amsterdam kent foodfestivals, theaterfestivals en kunstfestivals. Muziekfestivals, met elektronische dancemuziek tot reggae of volksmuziek, komen het meest voor.

Evenementen en festivals zijn in de meeste gevallen cultureel en/of sociaal-maatschappelijk van aard. Sportevenementen betrekken we waar nodig in de uitwerking, ze vormen echter geen inhoudelijk uitgangspunt voor deze visie. Sportevenementen kennen hun eigen dynamiek in bijvoorbeeld acquisitie en financiering en vinden meestal plaats in accommodaties die daarvoor bestemd zijn. Uitzonderingen hierop zijn met name de marathon en andere loopevenementen die impact hebben op openbare orde en veiligheid in de stad. Ook vaste programmering van theaters, concertzalen, uitgaansgelegenheden, musea, sportaccommodaties en dergelijke valt hier niet onder, evenmin als demonstraties en andere politieke manifestaties.

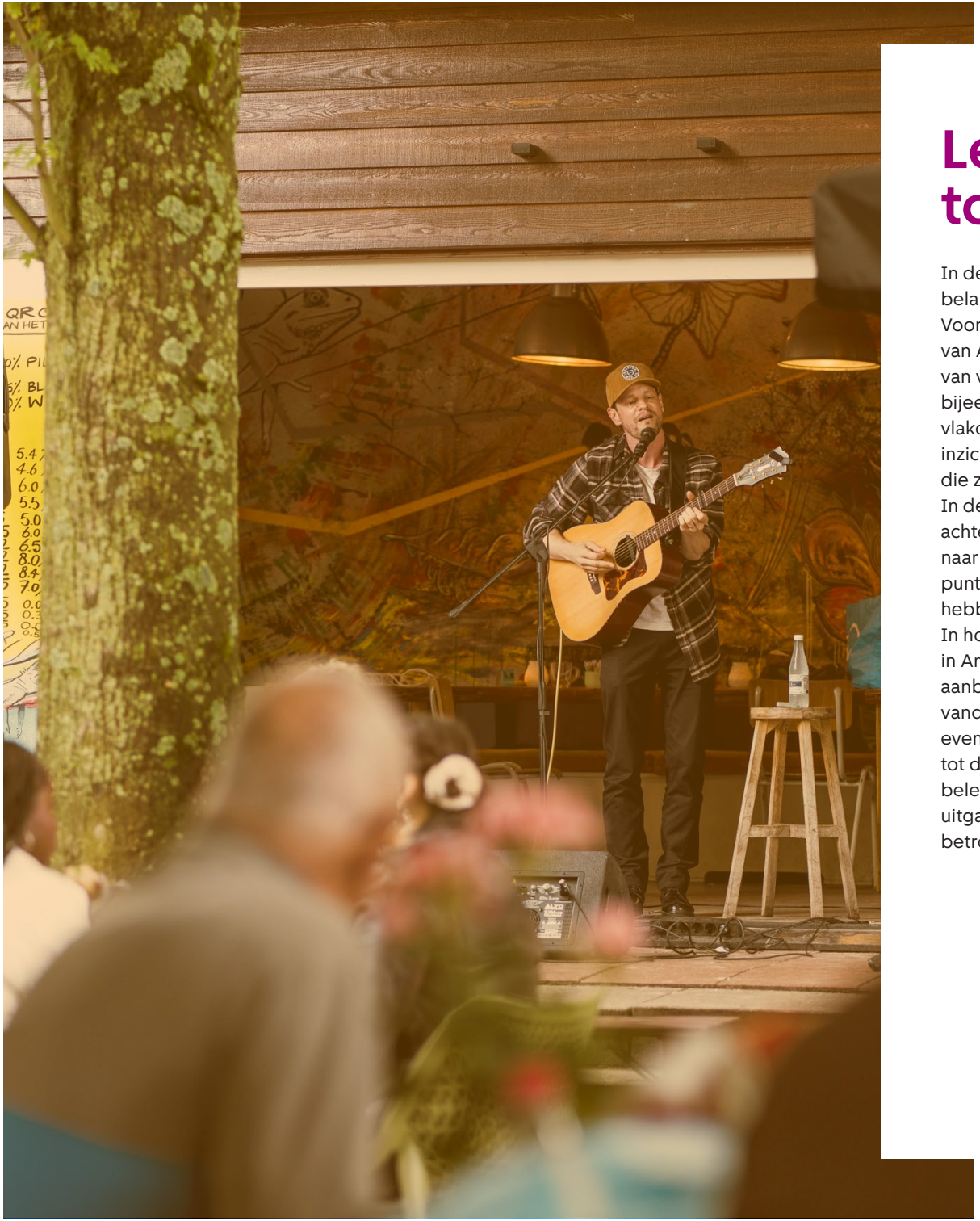

Leeswijzer en totstandkoming

In deze visie op festivals en evenementen in Amsterdam worden de waarde, het belang, de behoeftes en de ontwikkelingen van festivals en evenementen beschreven. Voor het opstellen van deze visie is gesproken met een brede vertegenwoordiging van Amsterdammers: bewoners, organisatoren, beheerders en experts. Aan de hand van verschillende thema's hebben drie stadsgesprekken plaatsgevonden. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd met organisatoren en bewoners en er is een draagvlakonderzoek gedaan onder bijna 1400 Amsterdammers. Hierdoor hebben we inzicht gekregen in de behoeften en wensen die er leven en in problemen en kansen die zich voordoen.

In de interviews die voor deze visie zijn gehouden komen personen met verschillende achtergronden en meningen aan het woord. De persoonlijke opvattingen die zij hierin naar voren brengen zijn agenderend van aard, en vertegenwoordigen geen standpunten van de gemeente Amsterdam of haar vertegenwoordigers. In deze vorm hebben ze een plek gekregen in deze visie.

In hoofdstuk 1 wordt toegelicht waarom een visie op festivals en evenementen in Amsterdam noodzakelijk is. Hoofdstuk 2 beschrijft de waarde van het huidige aanbod en gaat in op wat goed gaat en wat beter kan. Vanuit het perspectief van vandaag kijken we in hoofdstuk 3 naar het ideale toekomstbeeld van het festival- en evenementenaanbod in Amsterdam. Daarbij formuleren we de uitgangspunten om tot dat toekomstbeeld te komen. In hoofdstuk 4 geven we een doorkijkje naar de beleidsvernieuwing die volgt uit deze visie. We geven praktische handvatten om de uitgangspunten te kunnen omzetten in beleid. De bijlagen lichten toe hoe de stad betrokken is bij het opstellen van deze visie.

Samenvatting

Samenvatting

In deze visie leggen we als gemeentebestuur vast waarom we festivals en evenementen belangrijk vinden en waarom we die een plek geven in onze stad. We schetsen een toekomstbeeld waarvoor zowel bij organisatoren en bezoekers als bij Amsterdammers draagvlak is. Dit toekomstbeeld geeft richting aan de beleidskeuzes die we maken voor de komende jaren.

Veiligheid voorop

De afgelopen jaren is er vanuit het evenementenvergunningenbeleid, terecht, veel aandacht uitgegaan naar de veiligheid van de evenementen. Die moet altijd gegarandeerd zijn. Zowel voor bezoekers, omwonenden als artiesten en organisatoren zelf. Aan veiligheid doen we geen concessies. Die is voorwaardelijk. De voorschriften en maatregelen omtrent veiligheid zijn bepalend in het vergunningentraject. Iedere organisator van een evenement dient zich daar aan te houden.

Sociaal-maatschappelijke, culturele en economische waarde

Zowel voor Amsterdammers als voor bezoekers uit binnen- en buitenland is er in de hoofdstad volop keuze in festivals en evenementen. De evenementen en festivals dragen bij aan het aantrekkelijke culturele aanbod en de leefbaarheid in de stad. Doordat ze bijdragen aan verbinding tussen personen en groepen en tussen mensen en de stad, hebben evenementen en festivals een grote sociaal-maatschappelijke waarde. Amsterdam biedt ruimte aan bijzondere evenementen die een manifestatie zijn van culturele identiteit en gemeenschapszin. Daarmee leveren festivals een bijdrage aan het stadsleven en de ontwikkeling van Amsterdam. Ze maken deelnemen aan culturele activiteiten laagdrempeliger. De tientallen grote en honderden kleinere evenementen trekken jaarlijks honderdduizenden bezoekers. De jaarlijkse gebruikswaarde wordt geschat op ruim € 22 miljoen. Festivals hebben een spilfunctie in de Amsterdamse creatieve sector en werken als een magneet op creatief talent.

Uit onderzoek van R2 Research blijkt dat acht op de tien inwoners van Amsterdam in meer of mindere mate gebruikmaken van het evenementenaanbod van de stad. De feestdagen en volksfeesten zijn het populairst, gevolgd door muziekfestivals en buurtevenementen. Gemiddeld bezoekt de Amsterdammer ongeveer evenveel gratis als betaalde evenementen. De meeste inwoners vinden het evenementenaanbod in de stad compleet.

Uitdagingen

Steeds meer activiteiten leggen beslag op de openbare ruimte. Er moet een afweging gemaakt worden welke evenementen een plek op de evenementenkalender krijgen en welke niet.

Hoge kosten, regeldruk, overlast

Kleinere en middelgrote evenementen staan onder druk, onder andere door stijgende kosten en hoge eisen op het gebied van veiligheid, mobiliteit en geluid. Betaalde evenementen richten zich op grotere publieksaantallen om de uitgaven te compenseren met meer inkomsten. Door de druk op locaties en de hoge kosten is het voor beginnende organisatoren moeilijk om een nieuw festival of evenement te starten. Kleine en middelgrote evenementen kampen vaak met de regels die bij het organiseren van een evenement komen kijken.
Een op de drie Amsterdammers geeft aan in 2023 overlast te hebben ervaren van een evenement in de wijk. De overlast van evenementen wordt in het algemeen veel minder vaak genoemd dan andere soorten overlast, zoals verkeersoverlast, overlast van horeca of vliegverkeer.

Duurzaamheid en veiligheid

Een aantal organisatoren in Amsterdam loopt voorop als het gaat om de duurzaamheid van hun activiteiten. Organisatoren van kleine en/of gratis evenementen hebben echter vaak niet de middelen om te investeren in maatregelen. De voorschriften en maatregelen omtrent veiligheid zijn bepalend in het verlenen van de vergunning. Hierin zijn besloten maatregelen op het gebied van geluid, milieu, gezondheid, mobiliteit en de belastbaarheid van de openbare ruimte.

Toekomstbeeld

Een zo divers mogelijk aanbod, dat aansluit bij de diversiteit in Amsterdam, is een vereiste. Het is belangrijk dat evenementen binding hebben met de stad en directe omgeving waar ze plaats vinden.

Samenvatting

Evenementen moeten iets bijdragen aan de buurt of wijk waar ze plaatsvinden of aan de stad. Festivals en evenementen moeten ook toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking, voor moeilijk te bereiken doelgroepen of voor mensen met een kleine beurs.

Vier doelen vormen de kern van deze visie:

1 Gevarieerd aanbod
2 Binding met de stad en de inwoners
3 Optimale spreiding over de stad
4 Ruimte voor vernieuwing en experiment

Gevarieerd aanbod

Het aanbod van Amsterdam kenmerkt zich als een gevarieerd programma met zowel betaalde als gratis toegankelijke evenementen. Voor alle Amsterdamse inwoners zijn er evenementen en festivals in de stad en/of in hun wijk, met een aanbod dat aansluit op hun leefwereld. Herkenbare, terugkerende, grootschalige stadsevenementen vormen de pijlers in het jaarlijkse aanbod.
Nieuw beleid in Amsterdam is erop gericht om de toegankelijkheid van het evenementenaanbod en het cultuuraanbod als geheel te vergroten door te zorgen voor betere representatie van zowel de verschillende achtergronden, perspectieven en verhalen in de stad. We bouwen ruimte in voor instroom van nieuwe evenementen- en festivalconcepten. Ook onderstrepen we de waarde van gratis evenementen vanwege hun laagdrempeligheid voor een breed publiek. In het beleid voor de komende jaren kiezen we ervoor om de schaarse ruimte te verdelen op basis van inhoudelijke criteria.

Binding met de stad en de inwoners

We streven naar betekenisvolle evenementen die uitnodigen tot ontmoeting van inwoners en bezoekers van de stad. Organisatoren komen zowel iets brengen als iets halen. Zonder wederkerigheid is het evenement minder passend. We kijken altijd in hoeverre een evenement of festival verbonden is met het beoogde publiek of de beoogde deelnemers, en wat het betekent voor de buurt of de stad.

Optimale spreiding over de stad

Door festivals en evenementen te spreiden over de stad worden zowel de lusten als de lasten verdeeld. Gezocht moet worden naar manieren om het draagvlak te behouden en in sommige gevallen terug te winnen. Dit kan bijvoorbeeld door nieuwe afspraken te maken over het aantal evenementen dat kan plaatsvinden en over verschillende categorieën met meer variatie in grootte en impact op de omgeving of door te zoeken naar een mix van evenementen die beter aansluit bij de omgeving. Bij de spreiding zullen we rekening houden met de stadsdelen die nu relatief 'onderbedeeld' zijn of waarvan verondersteld wordt dat de bewoners in vergelijking met andere stadsdelen minder actief of passief deelnemen aan kunst, cultuur en evenementen. Bij de ontwikkeling van nieuwe woongebieden maken we ons hard voor nieuwe, geschikte en beschikbare evenementenlocaties.

Het vinden van de juiste balans is geen eenmalige kwestie, maar een secuur, terugkerend proces waarbij we de kennis uit de stadsdelen, van beheerders van locaties, en van bewoners en organisatoren nodig hebben. De bestaande locatieprofielen worden herzien met deze visie als uitgangspunt, waarin maximaal bereik, variatie en binding met de stad, spreiding en ruimte voor vernieuwing centraal staan. We werken aan een nieuwe balans tussen levendigheid en leefbaarheid, tussen rust en reuring.

Doel: ruimte voor vernieuwing en experiment

Veel evenementen komen voort uit vernieuwingsdrang van creatieve ondernemers en de behoefte om experiment aanbod te tonen. Door gezonde concurrentie blijft het aanbod vernieuwend en actueel. Voor nieuwe organisatoren is het lastig om vanuit het niets een rendabel festival of evenement op te zetten. Er is daarom behoefte aan geschikte experimenteerplekken voor vernieuwers.

Selectie stappen (zie Hoofdstuk 4 voor een volledig overzicht)

- We stellen een onafhankelijke adviescommissie voor festivals en evenementen in die het college van B&W adviseert over de evenementenkalender. Het college reserveert vanaf 2026 ieder jaar een vast aantal meerjarige plekken op de evenementenkalender.
- We onderzoeken de mogelijkheid voor een nieuwe fijnmazigere indeling waarbij naast de bezoekersaantallen de impact van het festival of evenement op de omgeving wordt meegewogen. Hiermee kan maatwerk worden geleverd om ervoor te zorgen dat regeldruk en kosten passen bij de aard en omvang van het festival of evenement.

Samenvatting

- Met publieksonderzoeken krijgen we een beter beeld van het bezoekersprofiel van de evenementen, zowel op individueel niveau als stadsbreed. Hiermee kunnen we een indicatie van de economische impact op de stad geven.
- We krijgen inzicht in het cultuur- en evenementenbezoek van de Amsterdammers met behulp van het culturele doelgroepenmodel de amsterdam&partners.
- We versterken de samenwerking tussen de sector, bewoners, gemeente en andere partijen via bijeenkomsten. Amsterdam publiceert jaarlijks een evenementenkalender zodat omwonenden tijdig weten wanneer een evenement in hun buurt gepland staat.
- We evalueren evenementen voortdurend en doen structureel onderzoek in de omgeving ervan. We inventariseren objectieve bevindingen over het verloop van evenementen en hun impact op de omgeving.
- We stellen een nieuw sjabloon op voor de locatieprofielen waarin meer dan alleen op bezoekersaantallen en de doelen van deze visie gestuurd wordt op de impact van een festival of evenement waarbij rekening gehouden wordt met locatiespecifieke omstandigheden op het gebied van veiligheid, geluid, mobiliteit, flora en fauna, etc.
- We onderzoeken de mogelijkheid om een centraal evenementen-coördinatieteam in te stellen.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor een gemeentelijk fonds voor nachtcultuur, broedplaatsen en evenementen en de mogelijkheid een evenementenlocatie open te stellen speciaal voor nieuwe, beginnende festivalorganisatoren.
- We onderzoeken de mogelijkheid van een groeimodel voor beginnende organisatoren en welke mogelijkheden er zijn om voor beginnende organisatoren drempels te verlagen op het gebied van regeldruk en kosten.

1. Inleiding

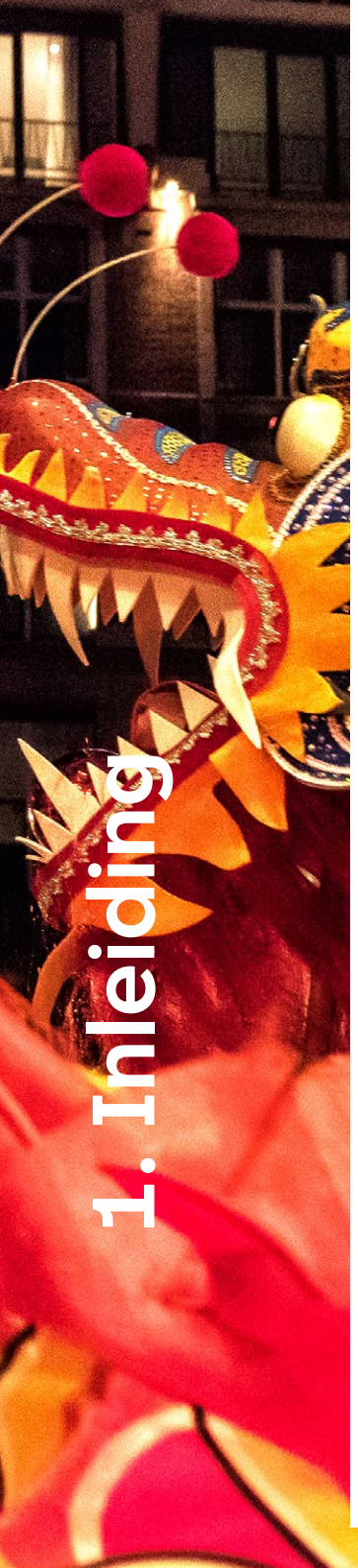

1. Inleiding

Amsterdam heeft een sterk gevarieerd aanbod aan evenementen en festivals. Zowel Amsterdammers als bezoekers van de stad maken er veelvuldig gebruik van. Tot op heden ontbrak het aan een eenduidige visie op deze activiteiten, die het beeld van de stad mede bepalen. In deze visie leggen we als gemeentebestuur voor het eerst expliciet vast waarom we festivals en evenementen belangrijk vinden en waarom we die een plek geven in onze stad. Waarom vinden we het eigenlijk een goed idee om de kostbare schaarse, gedeelde openbare ruimte soms tijdelijk vrij te maken voor een evenement? Voor wie doen we dat, en op basis waarvan?

1.1 Aanleiding

Amsterdam kon lange tijd zonder een overkoepelende visie op festivals en evenementen. Waar andere steden hard moesten werken om hun stad levendiger te maken en cultureel aanbod te organiseren voor hun bewoners, verkeerde Amsterdam in de gelukkige positie dat evenementen vaak in de stad zelf ontstonden of als vanzelf naar de stad toe kwamen. Nu de stad de laatste jaren steeds vaker met negatieve gevolgen wordt geconfronteerd – ruimtekort leidt tot verdelingsvraagstuk – is een visie nodig om beleid te kunnen maken dat duurzaam effect heeft.
Met deze visie spelen we ook in op ontwikkelingen binnen de sector. Zo zorgen hoge kosten voor schaalvergroting van evenementen en hebben organisatoren van gratis festivals en evenementen moeite hun begroting rond te krijgen. Ook zijn er steeds meer belemmeringen voor startende organisatoren om een nieuw festival of evenement op te zetten.

1.2 Van visie naar beleid

Met deze visie schetsen we een toekomstbeeld waarvoor zowel bij organisatoren en bezoekers als bij Amsterdammers draagvlak is. Dit toekomstbeeld geeft richting aan de beleidskeuzes die we maken voor de komende jaren. Met deze visie geven we ook antwoord op de vraag wat voor festival- en evenementenstad Amsterdam wil zijn. Welke festivals en evenementen vinden we passen bij Amsterdam? Welke uitgangspunten zijn leidend bij het maken van afgewogen, slimme beleidskeuzes om dat te bereiken?

Proces
In de periode december 2023 tot en met april 2024 is er met een groot aantal Amsterdammers over het evenementenaanbod in de stad gesproken. Bewoners, organisatoren, vertegenwoordigers van de kunst- en cultuursector en andere experts hebben waardevolle inbreng gegeven via stadsgesprekken en andere bijeenkomsten. Tegelijkertijd is er een uitgebreide, representatieve steekproef naar het draagvlak voor evenementen uitgevoerd onder inwoners van Amsterdam. Doel van het participatietraject was om de verschillende opvattingen op te halen en door te vragen over wat er beter of anders kan. Ook bespraken we welke slimme oplossingen zouden kunnen werken. De waarde van dit proces zat in de kwaliteit van de gevoerde gesprekken en de bereidheid om naar elkaar te luisteren, ondanks verschillen in opvatting. Vaak leidde dat tot wederzijds begrip, al blijft het zo dat belangen uiteenlopen.

Binnen de gemeentelijke organisatie is vanuit verschillende beleidsdirecties en stadsdelen bijgedragen aan deze visie. Daarnaast hebben we een groep experts gevraagd mee te denken over dit proces en erop te reflecteren (zie Bijlage 2). Uiteindelijk zijn bij het opstellen van deze visie zowel de belangen van bewoners (zij die overlast ervaren, en zij die geen hinder ondervinden) als van bezoekers en organisatoren betrokken.

> ‘Goed dat Amsterdam zich afvraagt wat voor stad ze wil zijn en welke rol evenementen daarin spelen. Want live evenementen vormen een thermometer van de samenleving. Ze creëren focus op de overeenkomsten tussen alle aanwezigen en maken de verschillen kleiner. Samenkomen, samen genieten, samen bewonderen, samen geïnspireerd raken, dat zijn wortels die de samenleving bij elkaar houden. Ik noem dat massale intimiteit.’
>
> Alvin Williams, programmaleider en strateeg evenementen, vieringen en herdenkingen, o.a. SAIL Amsterdam en Nationale Herdenking op de Dam

2. Waarde van festivals en evenementen

2. Waarde van festivals en evenementen

Zowel voor Amsterdammers als voor bezoekers uit binnen- en buitenland is er in de hoofdstad volop keuze in festivals en evenementen. Onze evenementen kunnen traditiegetrouw rekenen op grote publieke belangstelling en hoge waardering van de bezoekers. Het inhoudelijk hoog gewaardeerde Amsterdam Dance Event (ADE) is een van de best bezochte evenementen voor elektronische muziek ter wereld. Tijdens ADE is Amsterdam een week lang het epicentrum van de elektronische muziek en bruist de stad op tal van plekken. Hier gaan ondernemerschap, artistieke ontwikkeling en publieke belangstelling hand in hand. Ook Kwaku Summer Festival is een betekenisvol evenement waarmee we vol trots Amsterdamse cultuur met elkaar vieren. Ieder jaar verwelkomt Kwaku tienduizenden bezoekers. Naast andere voorbeelden als Sail Amsterdam, Amsterdam Queer & Pride, het Grachtenconcert en Milkshake zijn er kleinere en middelgrote evenementen die een niche bedienen, gratis toegankelijk of sterk lokaal gericht zijn. Om er een paar te noemen: Klassiek op het Amstelveld, Rollende keukens, Sluis- en Bruggenfeest Weesp, ROEF Festival en Jordaan Festival. Dit zijn stuk voor stuk voorbeelden van festivals en evenementen die sterk verbonden zijn met de stad.

Er gaat dus al veel goed. Zo weten ondernemers, stichtingen en culturele instellingen de stad te vinden om bijzondere festivals en evenementen te organiseren. De organisatie- en innovatiegraad van de Amsterdamse organisatoren is hoog en wordt zeer gewaardeerd. Veel Amsterdamse festivals lopen voorop als het gaat om verduurzaming. De evenementen en festivals dragen in grote mate bij aan het aantrekkelijke culturele aanbod en de leefbaarheid in de stad. Het rendement ervan is zowel sociaal-maatschappelijk en cultureel als economisch.

2.1 Waarde van festivals en evenementen in Amsterdam

Sociaal-maatschappelijke waarde

In een tijd dat het leven zich steeds meer online en via beeldschermen afspeelt, blijft er behoefte aan het contact van de fysieke ontmoeting. Evenementen en festivals hebben als unieke eigenschap dat ze bedoeld zijn om live te beleven en om nieuwe plekken en nieuwe cultuur fysiek te verkennen. Doordat ze bijdragen aan verbinding tussen personen en groepen en tussen mensen en de stad, hebben evenementen en festivals een grote sociaal-maatschappelijke waarde. Waar mensen live bij elkaar komen om (muziek)cultuur samen te beleven, ontstaan nieuwe contacten en sociale netwerken. Een evenement of een festival kan overigens ook gewoon een feestje zijn: een uitlaatklep om je te ontladen, zonder een specifiek hoger doel.

Festivals en evenementen kunnen bijdragen aan een tolerante, inclusieve stad. Amsterdammers en bezoekers van buiten kunnen er in contact komen met personen buiten hun eigen netwerk, of dat nu een buur is die ze nooit spreken of gelijkgestemden zijn uit een andere stad of een ander land. Festivals en evenementen nodigen ook uit om actief mee te doen, bijvoorbeeld als vrijwilliger in de organisatie of bij de uitvoering ervan. Verder bieden festivals en evenementen een laagdrempelige, vaak plezierige manier om kennis te maken met nieuwe cultuur en met mensen met andere opvattingen. Ze kunnen verschillende uitingen van cultuur of kunst met elkaar verbinden en vormen interessante plekken voor bezoekers van alle leeftijden, aard en geslacht, van verschillende culturele of sociaaleconomische achtergronden, en met verschillende opvattingen en interesses. Veel Amsterdammers ontdekken via festivals bovendien delen van de stad waar zij anders zelden of nooit komen.

Gedeelde waarden en identiteit

Amsterdam biedt ruimte aan bijzondere evenementen die cultuur, muziek of vermaak bieden en tegelijkertijd een manifestatie zijn van culturele identiteit en gemeenschapszin, waar gedeelde waarden worden uitgedragen.
Tijdens Keti Koti staat Amsterdam stil bij het beladen slavernijverleden van de stad en komen we samen op voor gelijkheid en tegen racisme en discriminatie. Op 4 en 5 mei herdenken we achtereenvolgens in gezamenlijkheid de slachtoffers van oorlogsgeweld en vieren we dat we in deze stad vrij kunnen zijn en wat dat betekent. Een toonbeeld van een 'evenement waar bezoekers samen een gemeenschap vormen, is Queer & Pride. Hierbij komtde lhbtiq+ gemeenschap op een vast moment in het jaar samen om feest te vieren, om te herdenken, om voor hun rechten op te komen en om elkaar te ontmoeten. Voor sommige bezoekers is dit de enige plek waar ze met hun ware identiteit naar buiten durven te treden en openlijk met anderen in contact komen. Het belang van zo'n evenement kan niet genoeg worden benadrukt, voor de gemeenschap en voor de stad waar gelijkwaardigheid en vrijheid als basisprincipes gelden.

2. Waarde van festivals en evenementen

‘Ik ga graag naar festivals in de zomer, in de winter ben je de hele tijd al binnen. Festivals bieden kans om te genieten van het groen in en rond Amsterdam. Ik was naar technofestival Komm schon Alter in de Tuinen van West, een mooi park waar ik normaal niet zo snel naartoe ga. Als rolstoelgebruiker vind ik toegankelijkheid belangrijk. Ik zie snel als er dingen niet goed zijn. Dat laat ik weten aan de organisatie zodat ze dingen kunnen verbeteren. Toegankelijkheid hoort standaard onderdeel te zijn van het proces van vergunning, opbouwen, het maken van omleidingen en zo. Ik wil een lans breken voor festivalbezoekers met een kleine portemonnee. De gemeente moet met organisatoren afstemmen hoe zij kortingen kunnen geven. Dat is pas echt inclusief.’

Melita Frankovic, inwoner Centrum, fervent bezoeker evenementen en festivals

Culturele waarde

Festivals zijn per definitie uitingen van cultuur: de samenkomst van mensen bij een festival is gericht op allerlei uitingen van kunst en cultuur, meestal multidisciplinair. Daarmee leveren festivals op verschillende manieren een bijdrage aan het stadsleven en de ontwikkeling van Amsterdam. Ze maken deelnemen aan culturele activiteiten laagdrempeliger. Doelgroepen die vaak moeilijk te verleiden zijn tot cultuurbezoek bij traditionele instellingen, komen juist wel naar evenementen en maken daar kennis met nieuwe muziek, theater en kunst. Zo raken zij geïnspireerd om het Amsterdamse cultuuraanbod verder te verkennen.

Het aanbod van evenementen en festivals is ook een uitdrukking van de identiteit van de stad Amsterdam. Voor de bewoners zelf, voor andere Nederlanders en internationale bezoekers toont Amsterdam zich een wereldstad op een paar vierkante kilometer, een historische stad die zich blijft vernieuwen.

Festivals en evenementen zijn uitgegroeid tot een belangrijk onderdeel van de jongeren- en uitgaanscultuur. Ze bieden een divers aanbod van muziek en andere kunstvormen in de buitenruimte. Ze vormen een veilige plek om op je eigen manier te genieten van de programmering en je alleen of samen met anderen onder te dompelen in een onalledaagse ervaring. Veel Amsterdamse muziekevenementen zijn onlosmakelijk verbonden met de nachtcultuur. Ze zijn een laagdrempelige manier om kennis te maken met de nachtcultuur en slaan een brug tussen dag- en nachtcultuur. Tijdens het festivalseizoen komt dat bij uitstek tot uiting in de dancefestivals.

Economische waarde

Hoewel er geen concreet onderzoek gedaan is naar de economische impact van Amsterdamse evenementen en festivals, is het vermoeden dat de sector staat voor een miljoenenopbrengst.
Rond festivals is in Amsterdam een levendige bedrijfstak ontstaan. Honderden Amsterdammers verdienen hun brood in de evenementensector: artiesten, creatieven, productiemedewerkers, beveiligers, medewerkers in de catering of hosting, media- en communicatie-experts, podiumbouwers, licht- en geluidstechnici en nog vele anderen. Alleen al hierdoor zijn festivals een belangrijke economische sector in de stad. Daarnaast trekken de tientallen grote en honderden kleinere evenementen jaarlijks honderdduizenden bezoekers. Die maken gebruik van hotels, cafés en restaurants, taxivervoer en winkels. Zo dragen evenementen indirect bij aan de economische activiteit en de werkgelegenheid in de stad. De jaarlijkse gebruikswaarde (zoals omschreven in het onderzoek *Waarde van de kleine uurtjes* van Atlas Research) van de nachtcultuur en nachtelijke of aan de nachtcultuur gerelateerde evenementen, de meerwaarde die mensen hechten aan hun bezoek, wordt geschat op ruim € 22 miljoen.[1] Vergelijkbare concrete cijfers van de economische impact van de Amsterdamse evenementen- en festivalsector zijn er niet, maar aangenomen mag worden dat de evenementenbranche verantwoordelijk is voor een aanzienlijk aantal banen in de creatieve en culturele sector, de beveiliging, horeca en dienstensector, en dat evenementen voor miljoenen euro’s aan omzet zorgen in Amsterdam. In Hoofdstuk 4 lichten we toe hoe we deze impact de komende jaren gaan meten.

1 Bron: *Toekomst van de nacht*; Nachtcultuur in Amsterdam, Nachtvisie gemeente Amsterdam, 2021

2. Waarde van festivals en evenementen

Evenementen als broedplaats voor creativiteit, experiment en talent

Festivals hebben een belangrijke spilfunctie in de Amsterdamse creatieve sector: ze vormen een podium voor technisch talent en voor podiumtalent. Festivals werken bovendien als een magneet op creatief talent vanwege de inspiratie en innovatie die ze bieden. De Amsterdamse festivals en evenementen maken deel uit van een fijnmazig ecosysteem van talentontwikkeling waarin bijvoorbeeld een beginnende artiest een clubavond host, vervolgens een kleinschalig evenement opzet om daarna grotere evenementen te organiseren. Daarnaast dragen festivals bij aan de aantrekkingskracht van Amsterdam als vestigingslocatie voor jonge professionals en hun werkgevers. Festivals zijn bij uitstek plekken voor experiment en creativiteit. Ondanks allerlei belemmeringen vinden initiatiefnemers vaak nieuwe plekken en ideeën voor programma's voor hun evenementen. De inspiratie voor veel evenementen is juist het bieden van nieuw aanbod. De motivatie om iets nieuws te organiseren op een bepaalde plek in de stad komt eruit voort dat het eenvoudigweg nog niet bestaat. Festivals bieden ruimte voor een innovatieve, diverse programmering en voor nieuwe stijlen. Daarnaast zijn evenementen vaak proeftuinen en podia voor innovatie op het gebied van duurzaamheid, zoals DGTL Amsterdam en ADE Green.

2.2 Wat vindt de Amsterdammer van het huidige aanbod?

Het aanbod in Amsterdam is veelzijdig: van buurtevenementen tot internationale festivals, van evenementen voor een specifieke doelgroep tot evenementen die juist veel verschillende doelgroepen samenbrengen en van laagdrempelige evenementen tot hoogculturele festivals. Ook vinden festivals en evenementen plaats rond allerlei thema's, zoals muziek, culinair, film, theater, sport en architectuur. Uit onderzoek van R2 Research blijkt dat acht op de tien inwoners van Amsterdam in meer of mindere mate gebruikmaken van het evenementenaanbod van de stad. De feestdagen en volksfeesten zijn het populairst, gevolgd door muziekfestivals en buurtevenementen. In vergelijking met vijf jaar geleden is er enige verschuiving in het bezoek: meer buurtevenementen, meer dancefestivals, minder volksfeesten.

Gemiddeld bezoekt de Amsterdammer ongeveer evenveel gratis als betaalde evenementen. De meeste inwoners vinden het evenementenaanbod in de stad compleet. Wie aangeeft iets te missen in het aanbod, noemt relatief vaak kleinschalige festivals en buurtevenementen. Er mag van bijna een kwart van de inwoners meer in de wijk plaatsvinden. Daarbij is er een lichte voorkeur voor gratis evenementen, met muziek, niet meerdaags, kleinschalig, in een groene omgeving, dichtbij, die tot in de avond mogen duren. Dit is geen uitgesproken voorkeur; er zijn ook voorstanders van betaalde evenementen, alleen overdag en op locaties verder weg. Als het om de stad als geheel gaat, zijn er ongeveer evenveel voorstanders als tegenstanders van meer evenementen.

2.3 Uitdagingen

Het succes van de evenementen in de stad en de daarmee verband houdende volle evenementenkalender heeft een keerzijde. Het bestaande evenementenmodel piept, kraakt en dreigt vast te lopen. Dit stelt de sector en ook het stadsbestuur voor uitdagingen die we hieronder toelichten en waarvoor we in hoofdstuk 4 oplossingsrichtingen geven.

Schaarste aan plekken in een steeds drukkere stad

Het aantal geschikte plekken voor grootschalige evenementen in de buitenruimte neemt om allerlei redenen af. Door de grote bouwopgave in Amsterdam dreigen locaties als Blijburg, NDSM en Nelson Mandelapark te verdwijnen of sterk beperkt te worden. Ook neemt het draagvlak voor specifieke evenementenlocaties af. Dit hangt samen met de snelle groei en ontwikkeling van de stad. We zijn met steeds meer Amsterdammers in een steeds dichter bebouwde stad. De steeds schaarsere openbare ruimte wordt steeds intensiever gebruikt en met meer mensen gedeeld. Steeds meer activiteiten – recreëren, sporten, werken, ontmoeten, en dus ook evenementen – leggen beslag op die ruimte. Door de druk op de locaties, vooral voor grotere muziekevenementen, lukt het nog maar ternauwernood om een evenementenkalender voor een volgend jaar samen te stellen. Er moet een afweging gemaakt worden welke evenementen een plek op de evenementenkalender krijgen en welke niet. Er moeten logische en vooral heldere afwegingscriteria worden opgesteld op basis waarvan deze afweging gemaakt kan worden.

2. Waarde van festivals en evenementen

‘Evenementen en festivals moeten onderdeel zijn van een grotere visie op de publieke ruimte van de stad Amsterdam. Er mag meer nagedacht worden over de potentie van alternatieve plekken, zoals ROEF doet op het gebied van daklandschap. Bij stadsdeelfestival 24 UUR laten we Amsterdammers zien wat er allemaal is in de stad. We gidsen hen naar plekken die ze misschien nog nooit hadden bezocht. We mogen trots zijn op de diversiteit van de grootschalige evenementen. Alleen, er moet publieke (groene) ruimte toegankelijk blijven zonder de verplichting er te consumeren. Bewoners zijn gebaat bij een goede balans tussen rust en levendigheid, met buurtgerichte evenementen. Je moet de deur openhouden voor nieuwe evenementen. Die moeten toegang en hulp krijgen, zodat ze kunnen uitgroeien tot nieuwe beeldbepalende evenementen die de waarden van de stad uitdragen.’

Alexander van der Meer, cultureel programmeur, organisator van o.a. ROEF en 24 UUR

Minder goede match tussen behoefte en aanbod

Evenementen in Amsterdam hebben niet te klagen over de bezoekersaantallen. Tegelijkertijd zien we dat er voor een bepaalde groep Amsterdammers – de liefhebbers van Electronic Dance Music (EDM) – een groot aanbod is, terwijl het aanbod voor andere groepen veel beperkter is. Uit het draagvlakonderzoek blijkt dat er behoefte is aan nieuwe initiatieven die ook andere groepen bedienen. Dit kan bijdragen aan een groter draagvlak voor evenementen in de stad. De drempels om zo’n nieuw evenement te organiseren zijn echter hoog.

Hogere kosten

Kleinere en middelgrote evenementen staan onder druk, onder andere door stijgende kosten voor leges en vermakelijkheidsretributie (VMR) en omdat zij moeten voldoen aan eisen op het gebied van veiligheid, mobiliteit, en geluid. Vooral gratis evenementen en kleinere buurtgerichte festivals ervaren hiervan de gevolgen. Gratis evenementen hebben hoe dan ook een beperkte verdiencapaciteit. Omdat ze geen inkomsten uit kaartverkoop hebben, zijn ze afhankelijk van inkomsten uit de horeca en van een diversiteit aan subsidies. Dit maakt hun financiële basis smal en kwetsbaar. Ook betaalde evenementen met minder dan 10.000 bezoekers zijn vaak nauwelijks nog rendabel. Zelfs een cultureel-maatschappelijk evenement als Kwaku met 140.000 bezoekers verspreid over vijf weekenden, ondervindt de gevolgen van oplopende kosten. Door hogere kosten voor materieel, programmering en regeldruk moeten evenementen inkrimpen of dreigen ze te verdwijnen. Al met al zien organisatoren van betaalde evenementen zich genoodzaakt om zich te richten op grotere publieksaantallen om de uitgaven te compenseren met meer inkomsten. Hierdoor zijn de laatste jaren steeds meer grotere festivals en evenementen ontstaan.

Drempels voor vernieuwing en regeldruk

Door de druk op locaties en de hoge kosten is het voor beginnende organisatoren moeilijk om een nieuw festival of evenement te starten in Amsterdam. Dit belemmert de vernieuwing van het aanbod. Kleine en middelgrote evenementen kampen vaak met de regels die bij het organiseren van een evenement komen kijken. De organisatoren van kleine evenementen, vaak vrijwilligers, geven aan dat de maatregelen en in te dienen stukken voor het krijgen van een evenementenvergunning en de daaraan verbonden kosten, vaak niet in verhouding staan tot het evenement zelf. Daarbij speelt mee dat de van de organisator gevraagde kwaliteit hoog is: er moet aan veel eisen worden voldaan om in aanmerking te komen voor een vergunning. Terecht, want veiligheid is een voorwaarde, maar het stelt zowel nieuwe initiatieven als kleine en middelgrote evenementen voor grote uitdagingen.

2. Waarde van festivals en evenementen

Overlast

Een op de drie Amsterdammers geeft aan in 2023 overlast te hebben ervaren van een evenement in de wijk. Geluidsoverlast komt het vaakst voor, parkeerdrukte wordt als het vervelendst gezien. Wel moeten we de overlast van evenementen in perspectief plaatsen; die wordt in het algemeen veel minder vaak genoemd dan andere soorten overlast, zoals verkeersoverlast, overlast van horeca of vliegverkeer. De meeste Amsterdammers vinden dat het evenementenaanbod een verrijking is voor de stad en dat de impact daarvan er nu eenmaal bij hoort. Toch gaat een derde van de Amsterdammers wel eens de stad uit vanwege een evenement.

‘Toen het Westerpark als cultuurpark werd bedacht, was de hele wijk enthousiast. Het park komt voort uit vernieuwingsdrang en er is flink geknokt om het voor elkaar te krijgen. Nu is het programma al jaren hetzelfde. Ik juich vernieuwing als speerpunt in het evenementenbeleid toe. Maar hoe dan? Waar komen die nieuwe evenementen dan bij? In het Westerpark zijn er jaarlijks meer dan 120 evenementen. Het is steeds drukker geworden, door meer individuele bezoekers én meer evenementen en horeca. Als de gemeente vernieuwing wil, moeten er evenementen verdwijnen. Sommige richten schade aan, die horen wellicht niet thuis in een park. Ik vind dat de grasmatten te kwetsbaar zijn voor meerdaagse evenementen met veel rijplaten. Programmeer op kwetsbare plekken evenementen die minder schade aanrichten. En geef de grasmat de tijd om te herstellen.’

Diego Pos, voorzitter vereniging Vrienden van het Westerpark

Duurzaamheidsmaatregelen

Amsterdam heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. De laatste jaren is er een grote slag gemaakt met het verduurzamen van festivals en evenementen. Een aantal organisatoren in Amsterdam loopt voorop als het gaat om de duurzaamheid van hun activiteiten. De keerzijde van duurzaamheidseisen zit hem vooral in de kosten en de organisatorische uitdagingen voor kleinere evenementen. Evenementen worden gevraagd om op steeds meer punten duurzame opties aan te bieden: bij het aanbieden van voedsel, bij de aankleding van het evenement. Niet al die wensen zijn op dit moment af te dwingen in een vergunning, omdat ze raken aan de inhoud van een evenement. Vaak hebben vooral organisatoren van kleine en/of gratis evenementen niet de middelen om te investeren in maatregelen die pas op de langere termijn zijn terug te verdienen. Duurzaamheidseisen kunnen in sommige gevallen een averechts effect hebben op festivals en evenementen die een belangrijke functie in het totale aanbod vervullen.

Veiligheid als voorwaarde

Het evenementenvergunningenbeleid vormt het kader voor de uitvoering van evenementen die een plek op de kalender hebben. Jaarlijks – voorafgaand aan het nieuwe evenementenjaar – dienen organisatoren van grotere evenementen een verzoek in voor opname in de evenementenkalender. Dit verzoek dient als basis voor het proces tot vergunningverlening. De evenementenvergunning wordt afgegeven door de burgemeester. De afgelopen jaren is er bij het afwegen van de vergunningen gefocust op de veiligheid van de evenementen. Die dient te allen tijde gegarandeerd te zijn. Zowel voor de bezoekers, de omwonenden als voor de artiesten en de organisatoren zelf. Aan veiligheid doen we ook in de toekomst geen concessies. De voorschriften en maatregelen omtrent veiligheid zijn bepalend in het verlenen van de vergunning. Iedere organisator dient zich er aan te houden. Hierin zijn besloten maatregelen op het gebied van geluid, milieu, gezondheid, mobiliteit en de belastbaarheid van de openbare ruimte.

2. Waarde van festivals en evenementen

‘Een zomer lang leren’ door Dan Afrifa[2]

Colum Dan Afrifa

Mijn zomer van 2015 stond in het teken van het toeleven naar en het beleven van festivals, en ze achteraf herbeleven via mijn herinneringen. Meer had ik niet te doen nadat ik al in januari was gestopt met mijn eerste studie. Behalve op het academische had ik daar ook geen grip gekregen op het sociale, de borrels, gesprekken aanknopen en gaande houden met vreemden. Ik had de UvA achter me gelaten als een overtuigd introverte jongeman. Nooit had ik verwacht dat ik juist in de collegevrije maanden tot aan september heel veel zou leren.

Als eerste leerde ik alternatieven voor alcohol kennen. Dat het mogelijk was om na een uitgaansnacht nog geld op mijn rekening te hebben en herinneringen in mijn hoofd. Ook leerde ik dat er in Amsterdam meer te feesten viel dan alleen in de nachtclubs, waar het altijd maar de vraag was of ik binnenkwam. Zo bracht ik Koningsdag 2015 voor het eerst door op een festival. Dat voelde raar; betalen om te dansen tussen de hekken bij de RAI terwijl ik in de binnenstad gratis deel kon zijn van de Amsterdamse anarchie. Bovendien waren festivalkaartjes toen al niet goedkoop. Desondanks voelde ik me daar vooral raar op een extatische manier, voor maar vijf euro extra.
Nou was mijn echte festivalvuurdoop tijdens Buiten Westen. Dit werd georganiseerd in een stukje Amsterdam dat mij niet zoveel zei en ook de geprogrammeerde house-dj’s boeiden mij niet. Eenmaal in het Westerpark bleek het publiek dat daarop afkwam ouder en witter dan ik. Ach, dacht ik, ik was er toch alleen maar om met alternatieven voor drank te experimenteren. Ondanks mijn desinteresse en misschien juist dankzij mijn gebrekkige voorbereiding ontdekte ik verrassend veel meer. Bijvoorbeeld dat een echt Amsterdams festival een veilige plek is waar je nieuwe muziek en mensen ontmoet. Ik leerde dat ik helemaal niet introvert was, en zelfs opleefde van praten met al die fijne vreemden.

In die hedonistische zomer waande ik me onsterfelijk zolang de festivals elkaar opvolgden als goedaardige wolken tussen de zonnestralen. Op de briesjes van de beneveling zweefde ik ook voor het eerst naar Amsterdam Open Air in het Gaasperpark. De meeste tijd bracht ik daar door in de schaduw achter de mainstage, waar de dj’s van Afrolosjes een feestbusje en een grasveldje tot hun beschikking hadden. De afro-sound was nog niche en ik begreep dat. Ik keek er echter ook niet van op dat vele langslopende benen verleid werden door de universele dansbaarheid van de Afrikaanse muziek.

Vond ik het logisch en verdiend dat Afrolosjes in de jaren daarna een volwaardige stage kreeg? Viel het me op dat dit jonge feestcollectief uit Zuidoost meer bezoekers uit Zuidoost naar dit festival in Zuidoost leek te trekken? Dacht ik na over wat het dan betekende dat deze Amsterdammers blijkbaar pas toen reden genoeg zagen om dit pan-Amsterdamse evenement in hun achtertuin te bezoeken? Eerlijk gezegd was ik allang blij dat ik op één festival de keuze had tussen stuiteren op de internationale house en bouncen op de eigen afrobeats.

Waar ik een aantal weken later niet zo blij mee was, was dat ik moest betalen om binnen te komen bij het Kwaku Festival. Als kind was ik er weleens geweest en toen stonden er poortjes noch hekjes in het Bijlmerpark. Vele jaren later, toen ik inmiddels ook academisch succes boekte, onderzocht ik voor de gemeente Amsterdam deze en andere ontwikkelingen in de geschiedenis van Kwaku. Uit de gesprekken met mijn levende en geschreven bronnen ontwaarde ik twee dominante perspectieven. Zij die nostalgisch spraken over het verleden en hun eens laagdrempelige buurt- en gemeenschapsfeest niet meer herkenden in het heden. En zij die de reguleringen, professionaliseringen en commercialiseringen beschouwden als een waarborg voor de toekomst van ieders Kwaku.

Behalve de geschiedenis onderzocht ik ook de erfgoedwaarde van Kwaku: wat het jaarlijkse evenement betekende, voor onder andere bezoekers, de media en de gemeente. Met deze blik kijk ik sindsdien naar flyers van festivals en vraag ik me soms af: wat heeft dit nou weer voor Amsterdam en Amsterdammers te betekenen? Die dj’s draaien vast prima, maar in de zeldzame zwoele zomeravonden horen we toch veel liever vogelgeluiden? Wordt onze stad nou echt extatischer van min of meer private feestjes in omheinde publieke ruimtes? Op zulke momenten komt uiteindelijk de ik van negen jaar geleden in me naar boven, en hij roept: ‘Boeien!’

2 Uitgesproken tijdens de slotbijeenkomst participatie visie festivals en evenementen, *op 23 mei 2024*

3. Amsterdams Aanbod

3. Amsterdams Aanbod

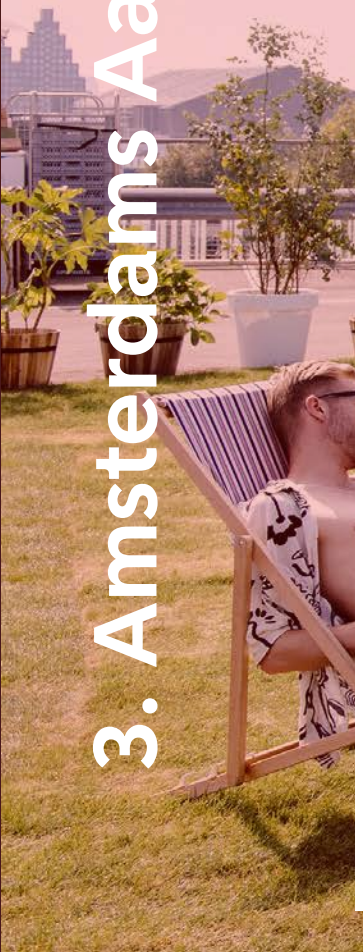

Festivals en evenementen zijn een bijzonder laagdrempelige vorm van cultuurparticipatie, acht op de tien Amsterdammers maakt regelmatig gebruik van het aanbod. Daarom vinden we het belangrijk om ruimte te blijven maken voor festivals en evenementen en alles wat daarmee samenhangt. De leefbaarheid van het wonen in Amsterdam wordt voor een groot deel bepaald door de levendigheid die hier te vinden is. Leefbaarheid en levendigheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De levendige en tegelijk leefbare stad heeft een grote aantrekkingskracht; veel geboren en getogen Amsterdammers willen nooit meer weg en ieder jaar trekken nieuwe bewoners naar de stad.

3.1 Waarom maken we ruimte voor festivals en evenementen?

Om al die redenen, vanwege de grote toegevoegde waarde van evenementen voor individuele Amsterdammers en voor de stad als geheel, is het gerechtvaardigd om op verschillende plekken in de stad die gezamenlijke openbare ruimte een aantal keer per jaar deels beschikbaar te stellen voor een andere invulling, zoals een evenement. Omdat het belangrijk is dat daarbij rekening wordt gehouden met de belangen van de omgeving en andere gebruikers, zijn er afspraken waarmee is vastgelegd hoe vaak dat kan, onder welke duidelijke voorwaarden en wat er moet gebeuren om zorgvuldig om te kunnen gaan met het terrein en de omgeving.

> Festivals zijn tijdelijke minisamenlevingen die experimenteerruimte bieden ten opzichte van de alledaagse samenleving. Daarmee zijn ze een waardevolle proeftuin voor de toekomst. Door de strenge regelgeving is er alleen steeds minder ruimte voor kleinschalige initiatieven. Regels gelden uniform voor de evenementenwereld en brengen hoge kosten met zich mee. Daardoor brengen uiteindelijk vooral commerciële partijen noodgedwongen grote hoeveelheden mensen op de been. Je zou willen dat er een afgebakend speelveld komt waar kleinere partijen kunnen experimenteren. Veilige plekken waar de aandacht volledig naar de inhoud kan gaan zonder dat er een commercieel model aan gehangen hoeft te worden. Als je niet kunt experimenteren zonder commercieel te móeten opereren, gaat dit ten koste van bottom-up innovatie. De inhoudelijke inspiratie komt namelijk niet voort uit commercie, maar uit bezieling.'
>
> Isis van der Wel, dj/producer/composer, curator, consultant, bestuurslid Amsterdamse Kunstraad

3.2 Wat voor festival- en evenementenstad wil Amsterdam zijn?

Met deze visie op het festival- en evenementenaanbod geven we aan wat we in dat aanbod belangrijk vinden. Omdat we ruimte willen maken voor festivals en evenementen, moet iedere Amsterdammer daar ook gebruik van kunnen maken. Een zo divers mogelijk aanbod, dat aansluit bij de diversiteit die we in Amsterdam aan inwoners kennen en bij hun behoeften, is daarom een vereiste. Daarvoor is goed inzicht in het publieksbereik van festivals en evenementen belangrijk.

Tijdens de verkenningen om tot deze visie te komen kwam naar voren dat het belangrijk is dat evenementen binding hebben met de stad en directe omgeving waar ze plaatsvinden. 'Evenementen moeten niet als ufo's landen in de stad en daarna weer weggaan,' werd tijdens een van de stadsgesprekken gezegd. Ze moeten ook iets bijdragen aan de buurt of wijk waar ze plaatsvinden of aan de stad.
Daarbij is het van belang dat festivals en evenementen toegankelijk zijn, in de breedste zin van het woord: ook voor mensen met een lichamelijke beperking, voor sociaal-maatschappelijk moeilijk te bereiken doelgroepen of voor mensen met een kleine beurs.

3.3 Echt Amsterdams

Het Amsterdamse aanbod van festivals en evenementen laat zich niet in een strak kader vatten. In Amsterdam staan ondernemerszin, experiment, creativiteit en talentontwikkeling centraal. Kenmerkend voor Amsterdam is de dynamiek, de constante stroom van verandering en vernieuwing en het aanbod dat tot stand komt uit de sector zelf. Die

3. Amsterdams Aanbod

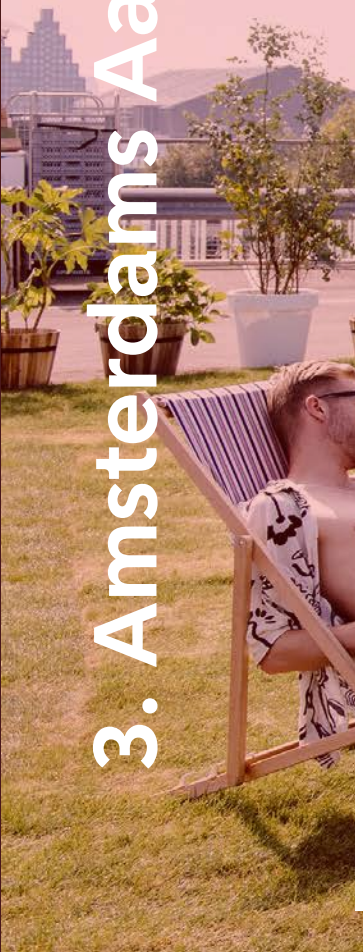

dynamiek heeft veel gezichten. Hier vind je festivals en evenementen die in de culturele hoofdstad van Nederland thuishoren: podia met internationale topkunst en wereldartiesten voor wie het logisch is om in de hoofdstad op het festivalpodium te staan. Hier vinden terugkerende, grootschalige evenementen plaats die van grote betekenis voor de stad zijn en met gemak de internationale vergelijking aankunnen. Tijdens ADE, Koningsdag en SAIL bruist de stad in alle hoeken en gaten. Ook nationale evenementen, vieringen en herdenkingen zitten de hoofdstad als gegoten. Puur Amsterdams zijn de – al dan niet gratis – evenementen en festivals die kenmerkend zijn voor een bepaalde wijk of buurt. Amsterdam is zeker ook de evenementenstad waar vrijdenkers en paradijsvogels zich welkom blijven voelen. Waar tolerantie, lef en een zekere branie gevierd worden en waar het mag schuren. In onze open stad is plaats voor nachtcultuur en tegencultuur.

Amsterdamse festivals en evenementen zijn trendsettend, innovatief en verrassend. Amsterdam is ook de trotse evenementenstad waarin alle Amsterdammers zichzelf weerspiegeld zien. Het aanbod heeft voor elk wat wils: groot én klein, betaald én gratis toegankelijk. Er vinden evenementen en festivals plaats met typisch Amsterdamse, historische of moderne decors en met kenmerkende uitingen van volkscultuur, zoals het Jordaanfestival en Hartjesdag Zeedijk. In (nieuwe) wijken en stadskernen buiten het historische centrum vinden onderscheidende evenementen plaats die juist de specifieke stadscultuur of een community vieren. We streven naar betekenisvolle festivals en evenementen die tot ontmoeting uitnodigen tussen inwoners en bezoekers van de stad.

‘Het Bredewegfestival is het Koningsdagfestival van Oost, een week lang voor de buurt, door de buurt. We ontvangen jaarlijks 40.000 bezoekers en zorgen voor sociale cohesie. Er is eten op straat, muziek en theater, er zijn pop-upconcerten, lokale bandjes. Allemaal gratis! We willen graag een vaste plek op de evenementenkalender, bijvoorbeeld voor vijf jaar. Nu is het ieder jaar weer afwachten. De helft van onze begroting gaat op aan vergunningen, veiligheid, borden verplaatsen, EHBO, etc.

We krijgen subsidie van het stadsdeel en uit het evenementenfonds en andere potjes. Het overgrote deel gaat naar maatregelen die de gemeente oplegt. Broekzak-vestzak dus. Waarom is er geen aparte regeling voor gratis evenementen zoals de onze? Het systeem legt een enorme druk op onze buurtorganisatie. Dat kan handiger!’

Sanne Zwinkels, bewoner stadsdeel Oost, voorzitter Stichting Bredewegfestival

Ruimte voor vernieuwing en experiment
Vernieuwing en experiment zijn een wezenlijk onderdeel van de festival- en evenementensector. Veel evenementen komen voort uit de vernieuwingsdrang van creatieve ondernemers en van een nieuwe generatie makers die iets wil toevoegen aan het bestaande aanbod. Die vernieuwing past goed bij Amsterdam als stad die altijd verandert en zich altijd aanpast aan de veranderende tijdsgeest. Vernieuwing en experiment zorgen ervoor dat het aanbod onderscheidend en betekenisvol blijft.

3.4 Voor wie doen we het?

Festivals en evenementen zijn er voor de inwoners van Amsterdam en voor bezoekers uit binnen- en buitenland. Wel moeten festivals en evenementen altijd ook interessant zijn voor Amsterdammers. Dit betekent niet dat ieder festival een minimumpercentage Amsterdammers moet bereiken of dat bezoekers van buiten slechts in bepaalde mate welkom zijn. De aantrekkingskracht van bepaalde festivals en evenementen is nu eenmaal groot. Dat past bij de internationale uitstraling en aantrekkingskracht die Amsterdam heeft als hoofdstad van Nederland. Als een festival of evenement daarentegen niets toevoegt aan het bestaande aanbod in Amsterdam en voornamelijk bezoekers van buiten de stad trekt, kan het beter buiten de stad plaatsvinden.

We vinden het belangrijk dat er in z’n totaliteit een laagdrempelig aanbod is dat voor alle Amsterdammers interessant is. Ook willen we dat er op plekken die daarvoor geschikt zijn, voldoende aanbod is

3. Amsterdams Aanbod

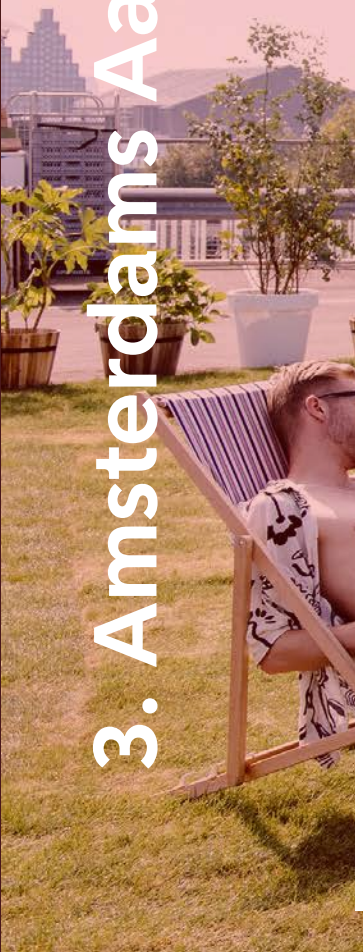

dat past bij die specifieke locatie. Dit houdt in dat er dus een goede spreiding over de stad moet zijn. Tegelijkertijd weten we dat niet alle evenementen waar behoefte aan is ook overal in de stad passen. Grote, gratis toegankelijke publieksevenementen zoals Koningsdag, Sinterklaas, Queer & Pride en Oud en Nieuw hebben baat bij de reuring, de drukte en het decor van de binnenstad. Dance-evenementen, hiphop- en andere muziekfestivals hebben juist ruimte nodig en vinden daarom doorgaans in delen van de stad plaats waar meer ruimte is. Uiteindelijk betekent dit dat het voor iedereen geven en nemen is. Bewoners van de binnenstad ervaren bijvoorbeeld drukte tijdens Queer & Pride, terwijl bewoners van buurten rond grotere evenementenlocaties in Noord, Nieuw-West en Zuidoost vaker te maken krijgen met muziekevenementen voor jongeren die uit de hele stad komen. Voor beide geldt dat het betreffende evenement iets moet bieden voor de directe omgeving: een Prinsengrachtconcert of een kunstroute in Centrum of Zuid, en een buurtevenement of food-festival in een park in Zuidoost of Noord. Vooral voor de grote muziek-evenementen is het een uitdaging hoe ze verbinding kunnen zoeken met de omgeving.

‘Via hiphop creëer ik kansen voor jongeren. Eerst op de vloer, daarna leren ze lesgeven en sommigen organiseren evenementen. Lokale artiesten staan regelmatig op grotere festivals, zoals Kwaku. Dat zijn voorbeeldfiguren. Jongeren voelen: als ik me focus, kan ik ook doen wat ik leuk vind. Festivals moeten bereid zijn om danstalent een plek te geven. Laat artiesten uit de buurt bij de start hun shine pakken. Als festivals eenmaal groter zijn, komen ze vaak hun belofte aan de buurt niet meer na. Eerst krijgen bewoners gratis kaarten en na een paar edities alleen nog maar tien procent korting. Laat de gemeente een regeling maken voor festivals: zorg voor de buurt en kom met een plan. Voor de nachtcultuur is die regeling er al, helemaal top!’

Gregory ‘Shaggy’ Albertzoon, danser, docent,
choreograaf Studio Free & Style, Zuidoost

4. Van visie naar beleid en voorgestelde stappen

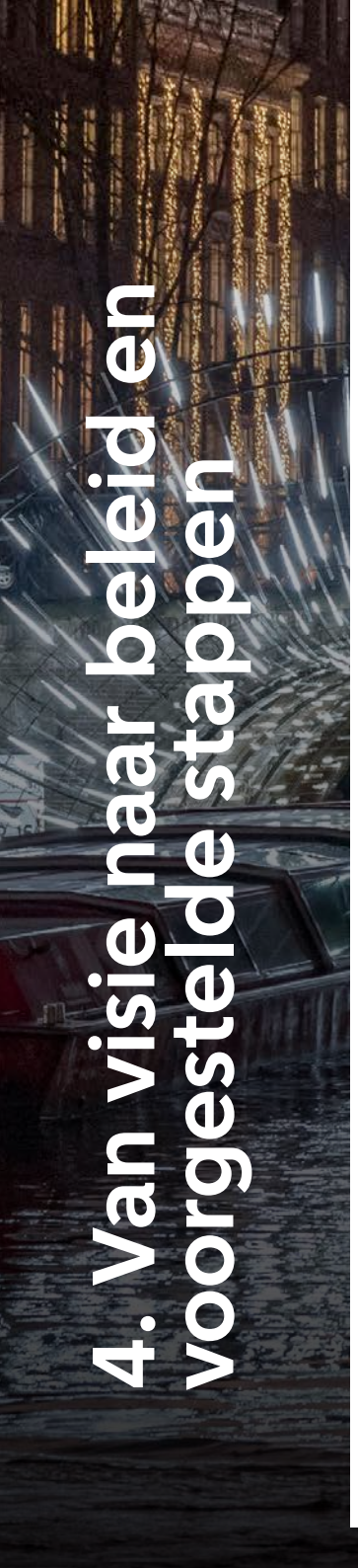

4. Van visie naar beleid en voorgestelde stappen

Op basis van het voorgaande zien we een evenwichtig, kwalitatief, veelzijdig, vernieuwend en over de stad gespreid festival- en evenementenaanbod voor ons. Het is belangrijk dat de Amsterdammer zich kan herkennen in het aanbod en dat het aanbod toegankelijk is. Het biedt voor elk wat wils. Dat aanbod is in z'n totaliteit gericht op maximale aansluiting op de inwoners; is goed verspreid over de stad; bestaat uit een gevarieerd aantal grootschalige, middelgrote en kleinschalige evenementen en festivals, en is goed verbonden met de stad en haar cultuur.

In de ideale evenementen- en festivalstad Amsterdam bereiken we volledig de volgende doelen:

1 Gevarieerd aanbod
2 Binding met de stad en de inwoners
3 Optimale spreiding over de stad
4 Ruimte voor vernieuwing en experiment

Deze doelen vormen de kern van deze visie en de voorgestelde stappen (beleidsvoornemens), die we hieronder verder toelichten.

4.1 Doel: gevarieerd aanbod

Het aanbod van Amsterdam als evenementenhoofdstad kenmerkt zich door verschillende grootschalige, middelgrote en kleinschalige evenementen en festivals. Een gevarieerd programma met in verschillende segmenten zowel betaalde als gratis toegankelijke evenementen. Voor alle Amsterdamse inwoners zijn er evenementen en festivals in de stad en/of in hun wijk, met een aanbod dat aansluit op hun leefwereld. Met dit diverse festival- en evenementenaanbod worden de verschillende identiteiten van Amsterdam gevierd, verdiept en gedeeld. Voor iedere Amsterdammer is er wel een evenement om te bezoeken.
Herkenbare, terugkerende, grootschalige stadsevenementen vormen de pijlers in het jaarlijkse aanbod. Deze evenementen(periodes) zijn als het ware de ruggengraat van de evenementenkalender. Ze zijn van uitzonderlijk, maatschappelijk en cultureel belang voor de stad Amsterdam.

Nieuw beleid in Amsterdam is erop gericht om de toegankelijkheid van het evenementenaanbod en het cultuuraanbod als geheel te vergroten door te zorgen voor betere representatie van zowel de verschillende achtergronden, perspectieven en verhalen in de stad. Een toegankelijke sector leidt tot grotere diversiteit en representatie in de sector, in het culturele- en evenementenaanbod en in het bereik van Amsterdammers. Ook voor mensen met een kleine portemonnee dienen evenementen toegankelijk te zijn.
En met elkaar willen en moeten we ervoor zorgen dat iedereen in Amsterdam evenementen en festivals kan bezoeken. Dus ook mensen met een lichamelijke, visuele, auditieve of verstandelijke beperking, mensen die chronisch ziek of neurodivergent zijn of mensen die een psychische kwetsbaarheid hebben. Daarom houden we bij evenementen en festivals rekening met toegankelijkheid in de breedste zin van het woord.

We streven naar goed inzicht in welke bewoners er nu al wel of niet bereikt worden met de festivals en evenementen. Daarmee kan het aanbod beter afgestemd worden. Het aanbod van vergunningplichtige evenementen wordt grotendeels bepaald door evenementenorganisatoren via het principe van vraag en aanbod. Om de participatie te bevorderen van nog niet bereikte doelgroepen kan de gemeente vernieuwing en verbreding stimuleren. We streven naar een aanbod met een verscheidenheid aan (muziek)genres en disciplines, dat bijdraagt aan het cultureel-maatschappelijke doel in de verschillende delen van de stad. In het evenementenaanbod willen we de dynamiek van de veranderende stad weerspiegeld zien. We bouwen daarom voldoende ruimte in voor instroom van nieuwe evenementen- en festivalconcepten. Ook onderstrepen we de waarde van gratis evenementen vanwege hun laagdrempeligheid voor een breed publiek. De variatie in aanbod staat onder druk van de beperkte ruimte in de stad en op de kalender. In het beleid voor de komende jaren kiezen we ervoor om de schaarse ruimte te verdelen op basis van inhoudelijke criteria, zoals aangegeven in onderstaande beleidsvoornemens.

Voorgestelde stappen

- We stellen een onafhankelijke, externe, divers samengestelde adviescommissie voor festivals en evenementen in. Deze commissie bestaat uit leden met ervaringsdeskundigheid en expertise in, actuele kennis van en affiniteit met (elektronische)muziekfestivals/nachtcultuur, (podium)kunst en (jongeren)cultuur, burgerparticipatie, inclusie en toegankelijkheid stedelijke ontwikkeling, leisure/toerisme.
- De adviescommissie adviseert het college van burgemeester en wethouders over de samenstelling van de evenementenkalender voor evenementen vanaf tweeduizend bezoekers.

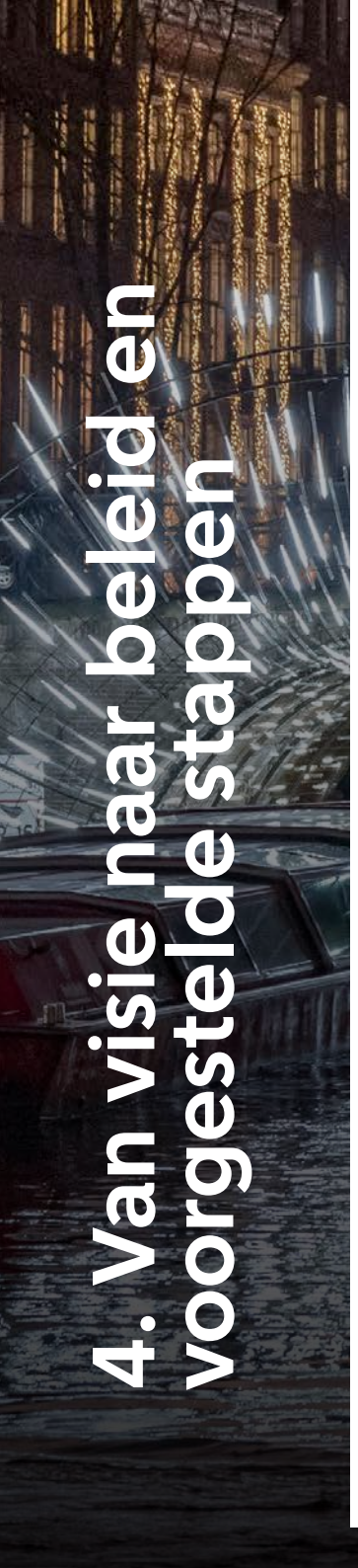

4. Van visie naar beleid en voorgestelde stappen

- De commissie toetst alle aanmeldingen voor de evenementenkalender op binding met de stad, de mate van wederkerigheid, toegankelijkheid en de te bereiken doelgroep(en).
- Het college reserveert vanaf 2026 ieder jaar een vast aantal meerjarige plekken op de evenementenkalender, op advies van de adviescommissie. Daarbij benoemen we de belangrijkste grootschalige evenementen(periodes) en geven we deze een vaste plek op de kalender. Meerjarige zekerheid over een vergunning is van groot belang voor organisatoren (en bezoekers). Ook draagt het bij aan een betere relatie tussen evenement en omgeving en biedt het ruimte voor het verbeteren van de uitvoering.
- De adviescommissie wordt gevraagd een jaarlijkse evaluatie op te stellen over de aangemelde evenementen. Hierin wordt de commissie gevraagd uitspraken te doen over de mate waarin het aangebodene in z'n totaliteit voldoet aan de doelstellingen uit deze visie: bereik onder alle Amsterdammers, spreiding over de stad, binding met de stad en experiment/vernieuwing;
- De adviescommissie wordt, op basis van de evaluatie van het voorgaande jaar, gevraagd bij de uitvraag voor de evenementenkalender een specifieke oproep te doen voor aanbod dat niet of onvoldoende aanwezig is.
- We onderzoeken de mogelijkheid voor een nieuwe fijnmazigere indeling waarbij naast de bezoekersaantallen de impact van het festival of evenement op de omgeving wordt meegewogen. Hiermee kan maatwerk worden geleverd om ervoor te zorgen dat regeldruk en kosten passen bij de aard en omvang van het festival of evenement.
- Festivalorganisatoren en gemeente werken samen door middel van publieksonderzoek waarin zowel de waardering van de evenementen, de economische impact en het bezoekersprofiel onderzocht en gedeeld worden. Met de resultaten uit de publieksonderzoeken krijgen we een beter beeld van het bezoekersprofiel van de evenementen, zowel op individueel niveau als stadsbreed. Daarnaast krijgen we een redelijk betrouwbaar beeld van de uitgaven per festivalbezoeker van de onderzochte evenementen. Hiermee kunnen we een indicatie van de economische impact op de stad geven. Het kwalitatieve en kwantitatieve draagvlakonderzoek onder bijna 1400 Amsterdammers herhalen we om de vijf jaar.
- We krijgen inzicht in het cultuur- en evenementenbezoek van de Amsterdammers met behulp van het culturele doelgroepenmodel door amsterdam&partners. Evenementen voor alle Amsterdammers is ons doel. Dat betekent dat we allereerst willen weten welke bewoners er nu al wel/niet bereikt worden met de festivals en evenementen. Amsterdam&partners kan helpen bij het inzichtelijk krijgen van het cultuurgedrag (waaronder evenementen- en festivalbezoek) van Amsterdammers.

4.2 Doel: binding met de stad en de inwoners

We streven naar betekenisvolle evenementen die uitnodigen tot ontmoeting van inwoners en bezoekers van de stad. De evenementen zijn verbonden met de stedelijke dynamiek van Amsterdam en het culturele leven van de stad. Evenementen dragen ook bij aan de omgeving waar ze plaatsvinden. Organisatoren komen zowel iets brengen als iets halen. Er is sprake van wederkerigheid. Dit kan allerlei vormen aannemen: het betrekken van ondernemers of wijkbewoners, het toevoegen van een programma voor de buurt, talentprogrammering, kunstwerken of voorzieningen achterlaten na een festival, grote festivals die kleine initiatieven adopteren etc. Zonder deze wederkerigheid is het evenement minder passend.

We vinden het belangrijk dat evenementen onderscheidend zijn, en betekenis en zeggingskracht hebben. Daarom kijken we altijd in hoeverre een evenement of festival verbonden is met het beoogde publiek of de beoogde deelnemers, en wat het betekent voor de buurt of de stad. Welke relatie hebben de evenementen met de Amsterdamse kunst en cultuur? Met de nachtcultuur?

Voorgestelde stappen

- In navolging op het participatietraject bij deze visie versterken we de samenwerking tussen de sector, bewoners, gemeente en andere partijen. Dit doen we door minimaal twee keer per jaar netwerk- en inhoudelijke bijeenkomsten te organiseren waarbij we met elkaar in gesprek blijven over wat goed gaat en wat beter kan en moet.

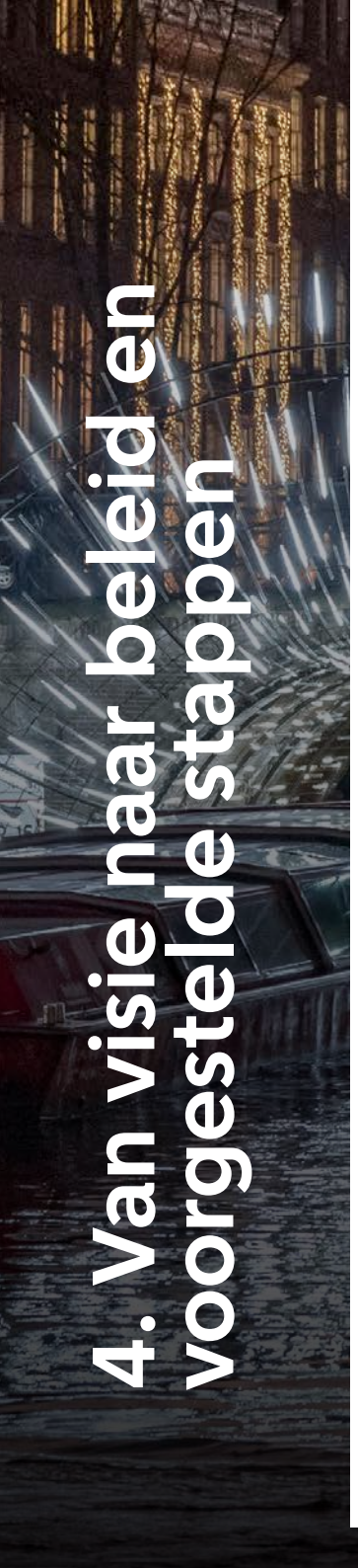

4. Van visie naar beleid en voorgestelde stappen

- Amsterdam publiceert jaarlijks een evenementenkalender waarin wordt gedeeld hoe het culturele programma in de openbare ruimte er uit gaat zien. Omwonenden weten zo tijdig wanneer een evenement in hun buurt gepland staat, zodat ze daar rekening mee kunnen houden.
- We evalueren evenementen voortdurend. Daarbij kijken we niet alleen naar het bezoekersonderzoek en naar de bevindingen rondom de vergunning en het verloop van een evenement, maar wordt er ook structureel onderzoek gedaan in de omgeving van evenementen. We inventariseren objectieve bevindingen over het verloop van evenementen en hun impact op de omgeving, bijvoorbeeld op het gebied van flora en fauna en geluid.

4.3 Doel: optimale spreiding over de stad

De stad is druk en dicht bebouwd. De openbare ruimte is schaars, heeft verschillende functies en moet met veel mensen worden gedeeld. Met het aanbod in z'n geheel willen we de spreiding over locaties in de stad optimaal maken. We stellen (een deel van) de gedeelde openbare ruimte een paar keer per jaar beschikbaar voor evenementen die veel Amsterdammers én de stad als geheel iets opleveren. Door festivals en evenementen te spreiden over de stad worden zowel de lusten als de lasten verdeeld. Gezocht moet worden naar manieren om het draagvlak te behouden en in sommige gevallen terug te winnen. Dit kan bijvoorbeeld door nieuwe afspraken te maken over het aantal evenementen dat kan plaatsvinden, door nieuwe afspraken te maken over verschillende categorieën evenementen met meer variatie in grootte en impact op de omgeving of door te zoeken naar een mix van evenementen die beter aansluit bij de omgeving.

Op deze manier kunnen we het aanbod beter laten aansluiten in stadsdelen met een evenementenaanbod dat momenteel nog niet in balans is. Bij de spreiding zullen we rekening houden met de stadsdelen die nu relatief 'onderbedeeld' zijn met evenementen of waarvan verondersteld wordt dat de bewoners in vergelijking met andere stadsdelen minder actief of passief deelnemen aan kunst, cultuur en evenementen. Bij de ontwikkeling van nieuwe woongebieden maken we ons hard voor nieuwe, geschikte en beschikbare evenementenlocaties.

Uit onderzoek en de diverse gesprekken die voor deze visie hebben plaatsgevonden blijkt dat een grote meerderheid in de stad duidelijk behoefte heeft aan voldoende ruimte voor evenementen in de stad. Omdat een deel van de Amsterdammers ook overlast heeft van evenementen, wordt ingezet op het verminderen van de impact van evenementen zonder dat dit ten koste gaat van de ruimte voor evenementen.
Daarom is in deze visie een stedelijke norm opgenomen voor grote muziekevenementen in de locatieprofielen die daar geschikt voor zijn van tenminste drie per jaar. In het uit te werken beleid voor de locatieprofielen zijn er nog tal van knoppen om op de ruimte voor (en impact van) evenementen te sturen: denk aan het type evenementen, de duur van evenementen, begin- en eindtijd, ruimtegebruik, planning, etc. Ook kan in bijzondere gevallen – op basis van goed onderbouwde argumenten – een uitzondering gemaakt worden op de norm waar dat nodig is.

Na de coronajaren is het verschil in opvatting verscherpt tussen inwoners die graag naar evenementen gaan en inwoners die overlast ervaren door evenementen. Dit maakt de opdracht om evenementen passend te maken in de stad urgent. Het vinden van de juiste balans is geen eenmalige kwestie, maar een secuur, terugkerend proces waarbij we de kennis uit de stadsdelen, van beheerders van locaties, en van bewoners en organisatoren nodig hebben. Dit proces heeft regie nodig die uitstijgt boven alle individuele (deel)belangen. Locatieprofielen helpen hierbij als instrumenteel kader. In de bestaande locatieprofielen wordt geregeld hoe vaak evenementen, met hoeveel bezoekers en hoeveel geluid georganiseerd mogen worden. De afweging van alle verschillende belangen raken elkaar hier. De bestaande locatieprofielen worden herzien met deze visie als uitgangspunt, waarin maximaal bereik, variatie en binding met stad, spreiding en ruimte voor vernieuwing centraal staan.
De stad verandert continu, biedt kansen en heeft beperkingen. De behoefte aan evenementen in Amsterdam is groot, zo blijkt opnieuw uit het draagvlakonderzoek. Maar de behoefte aan rust en een leefbare woonomgeving, waar een deel van de Amsterdammers om vraagt, is ook reëel. Zowel het aanbod van organisatoren als de omgeving waarop de evenementen impact hebben zijn van invloed op de draagkracht die de stad heeft voor de evenementen. We werken aan

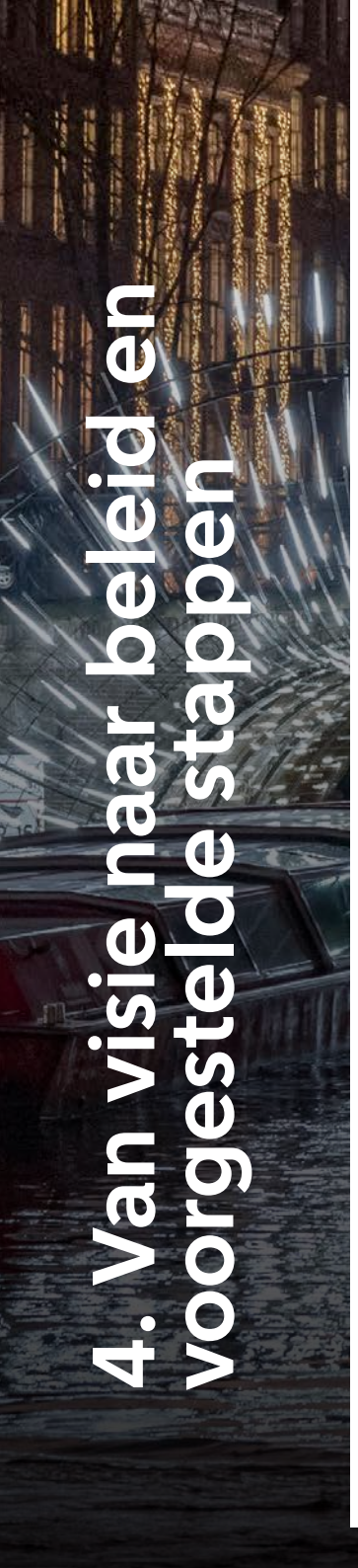

4. Van visie naar beleid en voorgestelde stappen

een nieuwe balans tussen levendigheid en leefbaarheid, tussen rust en reuring. Dat vraagt van iedereen flexibiliteit en aanpassingsvermogen. We hebben een methodiek nodig om tot een jaarlijkse evenementenkalender te komen die in balans is. Het is dan ook de opgave om te onderzoeken en te bepalen wat wenselijk en haalbaar is, zowel op het niveau van de hele stad als op het niveau van de stadsdelen en specifieke locaties.

Voorgestelde stappen

- In de locatieprofielen komt veel van het huidige en nieuwe beleid samen. We stellen een participatieplan op waarin we aangeven hoe we het gesprek in de stad over het herzien van de locatieprofielen vormgeven.
- In dat participatieplan wordt aangegeven met wie en hoe we die gesprekken voeren en wat het doel van die gesprekken is.
- Om grote muziekevenementen over de stad te spreiden hanteren we een stedelijke norm voor grote muziekevenementen, voor alle daarvoor geschikte locatieprofielen in de stad, van drie per jaar. Op basis van dit aantal herzien we het locatiebeleid zodat het aantal (muziek)evenementen beheersbaar is;
- Per locatieprofiel moet worden bepaald wat het precieze aantal grote muziekevenementen wordt. Maatwerk is mogelijk mits goed onderbouwd.
- We stellen een nieuw sjabloon op voor de locatieprofielen waarin meer dan alleen op bezoekersaantallen en de doelen van deze visie gestuurd wordt op de impact van een festival of evenement waarbij rekening gehouden wordt met locatiespecifieke omstandigheden op het gebied van veiligheid, geluid, mobiliteit, flora en fauna, etc.
- We stimuleren de mogelijkheden van dubbelgebruik waardoor op- en afbouwdagen van verschillende organisatoren met elkaar gecombineerd kunnen worden en daardoor minder overlast voor de directe omgeving geven.
- We onderzoeken de mogelijkheid om een centraal evenementencoördinatieteam in te stellen. Dit kleine team coördineert op stedelijk niveau het terugkerende proces van locatieprofielen opstellen en herzien, is een herkenbaar aanspreekpersoon voor de sector, diensten, stadsdelen en verschillend beleidsafdelingen binnen de gemeente. Het team helpt de sector bij het vinden van geschikte plekken voor evenementen. Het team wordt verantwoordelijk voor terugkerende gesprekken met sector, bewoners en diensten. Dit team is hands-on, ondersteunt het evenementenkalenderproces en schakelt direct als dat nodig is.
- We zetten in op het vinden van nieuwe geschikte locaties voor festivals en evenementen in de stad.

4.4 Doel: ruimte voor vernieuwing en experiment

Vernieuwing en experiment zijn een wezenlijk onderdeel van de evenementensector. Veel evenementen komen voort uit vernieuwingsdrang van creatieve ondernemers en de behoefte om experimenteel aanbod te tonen, als aanvulling op het bestaande aanbod in gevestigde sectoren. Door gezonde concurrentie blijft het aanbod vernieuwend en actueel. Het is daarom van belang dat er voldoende mogelijkheden voor vernieuwing beschikbaar zijn. Voor nieuwe organisatoren is het echter lastig om vanuit het niets een rendabel festival of evenement op te zetten. Er is daarom behoefte aan geschikte experimenteerplekken voor vernieuwers. Momenteel is er onvoldoende ruimte voor makers/organisatoren om zelf met vernieuwende ideeën en concepten te komen. Het gevolg is dat nieuwe doelgroepen, vaak de jonge achterban van deze gangmakers, minder worden bereikt.

Voorgestelde stappen

- Op basis van een gedeeld beeld kijken we welke stimuleringsmaatregelen er zijn om gratis evenementen te stimuleren of om bij leemtes het aanbod te versterken in bepaalde stadsdelen of onder bewonersgroepen.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor een gemeentelijk fonds voor nachtcultuur, broedplaatsen en evenementen. Via dit fonds kunnen vernieuwingen in de evenementensector (en daarbuiten) gestimuleerd worden en kan programmering in het kader van binding met de stad gestimuleerd worden.
- We onderzoeken de mogelijkheid een evenementenlocatie open te stellen speciaal voor nieuwe, beginnende festivalorganisatoren.
- We onderzoeken, naar aanleiding van de suggestie uit de sector, hoe we beginnende organisatoren kunnen koppelen aan bestaande organisatoren voor begeleiding, kennisdeling en/of het werken aan coproducties.

4. Van visie naar beleid en voorgestelde stappen

- We onderzoeken de mogelijkheid van een groeimodel voor beginnende organisatoren, waardoor zij na een aantal jaren op eigen benen kunnen staan.
- We onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om voor beginnende organisatoren drempels te verlagen op het gebied van regeldruk en kosten, bijvoorbeeld door het hanteren van een ingroeiregeling en/of subsidies.

‘Festivals zijn de afgelopen jaren steeds groter geworden en professioneler georganiseerd. Er moet snel beleid komen waarbij kleinschalige events meer kansen krijgen. De gemeente moet de regelgeving voor kleinschalige evenementen, bijvoorbeeld tot drieduizend man, drastisch versoepelen en de kosten voor leges en vermakelijkheidretributie flink verlagen of zelfs afschaffen. De industrie zal zich dan nog meer moeten gaan inzetten om jonge organisatoren te helpen met het afdekken van risico’s. We moeten er gezamenlijk voor zorgen dat de inhoud diverser en creatiever wordt en de gevestigde orde zich kan blijven vernieuwen met nieuw talent en frisse ideeën. Nu geven we in Mad City onze kennis door en delen ons netwerk zodat er kan worden doorgebouwd aan een bruisende stad waarin nog meer subculturen een plek vinden.’

Wiecher Troost, medeoprichter Appelsap en initiatiefnemer Mad City

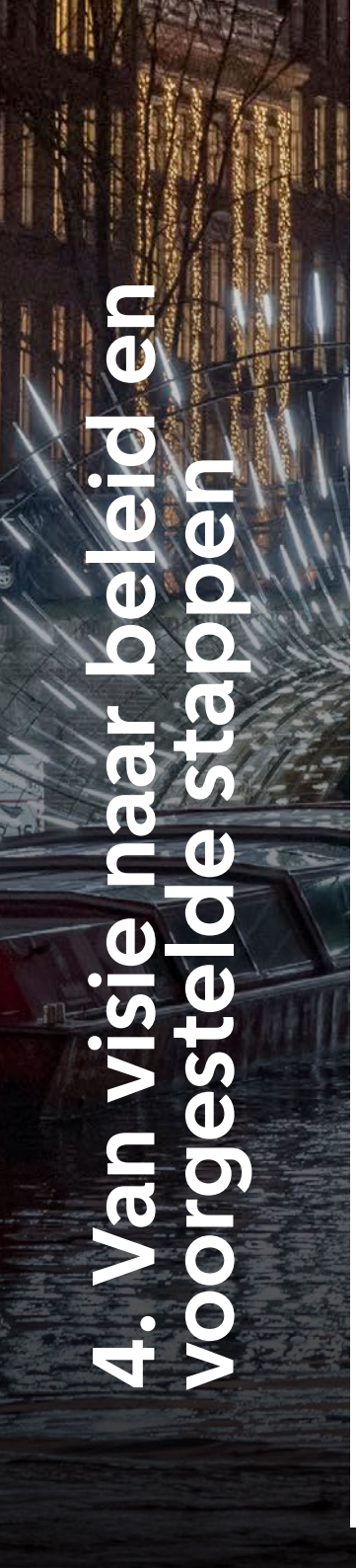

4. Van visie naar beleid en voorgestelde stappen

4.5 Stappenplan uitwerking visie

Na de zomer starten we met de verdere uitwerking van de beleidsvoornemens die we op basis van deze visie hebben geformuleerd. De locatie-profielen vormen de kern van het bestaande en het nieuwe beleid. Daarnaast is er een nieuwe subsidieregeling nodig die meer stuurt op vernieuwing en verbreding van het aanbod. Ook wordt gekeken of het mogelijk is om vergunningsvoorwaarden laagdrempeliger te maken voor festivals en evenementen waarbij dat passend is. De uitgangspunten uit deze visie staan centraal bij de uitwerking ervan in beleid. In het voorafgaande hebben we een aantal voorgenomen stappen benoemd. Hieronder noteren we de vervolgstappen voor de komende periode – voor zover te overzien – zodat het nieuwe evenementenbeleid werkelijk kan ingaan per 2026.

Stappenplan uitwerking van visie naar beleid										
Jaar	**2024**		**2025**				**2026**			
Kwartaal	q3	q4	q1	q2	q3	q4	q1	q2	q3	q4
Opstellen nieuw evenementenbeleid										
Opstellen participatieplan t.b.v. herijking locatieprofielen en voorbereiding sjabloon met inbegrip van impact op omgeving en doelen visie										
Uitvoering proces herijking locatieprofielen met sector, stadsdelen, bewoners en bezoekers										
Opstellen uitvoeringsregel adviescommissie per 2026										
Onderzoeken indeling impact evenementen t.b.v. maatwerk										
Onderzoek mogelijkheden voor beginnende organisatoren: evenementenlocaties, koppeling met gevestigde organisatoren, groeimodel, lagere regeldruk en subsidies										
Onderzoek stimuleringsmaatregelen gratis evenementen/versterking aanbod										
Onderzoek gemeentelijk fonds voor evenementen/stadscultuur en broedplaatsen										
Onderzoek										
Publieksonderzoek festival en verwerking resultaten										
Vertaling resultaten onderzoek in systematiek cultureel doelgroepenmodel a&p										
Proces Evenementenkalender 2026										
Adviseringsproces t.b.v. Evenementenkalender 2026										
Voorbereiding meerjarige plekken kalender per 2026										
Publicatie Evenenententenkalender locaties t.b.v. bewoners										
Overig										
Netwerk- en werksessies sector, bewoners en gemeente (2 x per jaar)										
Invoeren monitoring evenementen (a.d.h.v. onderzoek, vergunningenproces, impact omgeving										
Onderzoek nieuwe geschikte locaties voor evenementen,										
Onderzoek centraal, stedelijk coördinatieteam evenementen, als aanspreekpersoon voor sector, diensten en stadsdelen										

Bijlage 1. Participatieproces

Bijlage 1. Participatieproces

Van december 2023 tot en met april 2024 is er een uitgebreide consultatie geweest om tot een breed gedragen visie te komen. Onderdelen van dit proces waren een draagvlakonderzoek, stadsgesprekken en bijeenkomsten met bewoners en organisatoren. In totaal hebben bijna 1600 Amsterdammers deelgenomen aan dit participatietraject (waarvan 1382 aan het draagvlakonderzoek).

Onderzoek
Een draagvlakonderzoek over de evenementen in Amsterdam, uitgevoerd door R2 Research van december 2023 tot april 2024 onder 1382 respondenten, evenredig verdeeld over de stadsdelen en stadsgebied Weesp. Zie hiervoor de resultaten en onderzoeksverantwoording.

Stadsgesprekken
In februari en maart hebben drie stadsgesprekken plaatsgevonden waarbij iedere keer een apart thema is besproken met bewoners en vertegenwoordigers uit de evenementensector en kunst- en cultuursector op basis van uitnodiging. Tijdens de drie bijeenkomsten, met telkens verschillende vertegenwoordigers van bewoners, evenementen- en kunst- en cultuursector, konden de aanwezigen hun eigen visies, meningen en speerpunten over de evenementen inbrengen. Iedere avond had een inhoudelijk zwaartepunt. De thema's waren 'Balans tussen leefbaarheid en levendigheid', 'Het Amsterdams profiel' en 'Innovatie en talentontwikkeling'. In totaal spraken we met zo'n veertig personen tijdens deze avonden.

Evenementensector en bewoners
Naast bovengenoemde stadsgesprekken is er een bijeenkomst geweest met zo'n honderd vertegenwoordigers uit de evenementensector en een bewonersavond met waar zo'n vijfenzeventig Amsterdammers op af zijn gekomen. Op 23 mei vond er in Felix Meritis een slotavond plaats voor iedereen die deel heeft genomen aan de gesprekken.

Stadsdelen en directies
Afstemming over het participatieproces en de uitgangspunten voor de visie heeft plaatsgevonden met ambtenaren van stadsdelen en verschillende beleidsdirecties. Het dagelijks bestuur van de stadsdelen en stadsgebied Weesp hebben input geleverd voor de visie.

Expertgroep
Tijdens het proces zijn gesprekken gevoerd met een expertgroep die vooraf heeft gereflecteerd op het participatieproces, de stadsgesprekken heeft bijgewoond en feedback heeft gegeven op een conceptversie van deze visie. Deze groep bestond uit Wiecher Troost (medeoprichter Appelsap, programmeur ADE), Isis van der Wel (voormalig nachtburgemeester, dj, adviseur, programmeur, o.a. Kunstraad), Wesley Texel (DJ Waxfiend en programmeur bij Paradiso en Club Parallel), Alvin Williams (specialist buitenevenementen en docent), Sandra Malaver (projectleider Monumentendag, conceptontwikkelaar o.a. Museumnacht en 24h Amsterdam), Anna Elffers (cultuursocioloog, onderzoeker en adviseur) en Dan Afrifa (historicus en schrijver, afgestudeerd op erfgoedwaarde Kwaku).

Feedbackgesprekken
Op basis van tekstdelen van de visie met in ieder geval de voornaamste uitgangspunten hebben er verschillende meeleessessies plaatsgevonden. De aanwezigen konden in deze sessies feedback geven. Dit waren gesprekken met de expertgroep, met bestuursleden van de Evenementen Verenigging Amsterdam en met vertegenwoordigers van gratis evenementen en bewoners.

Lijst participatietraject

Gesprekken (onder leiding van gespreksvoorzitter David van Rosmalen)

26 februari
Stadsgesprek 1: thema Balans leefbaarheid en levendigheid, Van Eesterenmuseum, Nieuw-West

4 maart
Stadsgesprek 2: thema Het Amsterdams profiel, Studio Zoost, Zuidoost

11 maart
Stadsgesprek 3: thema Innovatie en talentontwikkeling, IJver, Noord

7 maart
Bijeenkomst voor organisatoren, Olympisch Stadion, Zuid, ± 100 vertegenwoordigers uit de branche

Bijlage 1. Participatieproces

<u>25 maart</u>
Bijeenkomst voor bewoners van Amsterdam, Zuiderkerk, Centrum, ± 75 bewoners

<u>23 mei</u>
Slotbijeenkomst, presentatie van de belangrijkste inzichten uit het participatietraject en de belangrijkste uitgangspunten voor nieuw festival- en evenementenbeleid, Felix Meritis, Centrum

Deelnemers stadsgesprekken 1, 2 en 3 en feedbackgesprekken

Alvin Williams
Anna Elffers
Dan Afrifa
Wiecher Troost
Wesley Texel
Sandra Malaver
Isis van der Wel
Frances de Waal
Jan Schrijver
Janine ten Horn
Iman Damsté
Roshnie Phoelsingh
Mike Brantjes
Gregory ‘Shaggy’ Albertszoon
Jet Nugter
Joeny van Zanten
Cro Lampe
Danka van Dodewaard
Igor Sorko
Jasper Knieriem
Nora van der Woude
Rene Meeuwessen
Rob Simon
Hans Leemans
Heleen Rouw
Ivette Forster
Raoul Petersen
Tim Vermeulen
Yonina de Ruijter
Claudia Walraven
Jade Klink
Linda Vermaat
Lotus Beutick
Maral Kalami
Niels de Geus
Noud Verhave
Diego Pos
Peter Both
Chiva Bons
Glenn Schonewille
Paul Busker
Frédérique ter Brugge

De slotbijeenkomst afsluiting[3]

De visie is in zicht
Maar om iets af te sluiten, moet er
Wel worden gedicht
Er is geluisterd en gesproken
Dat gesprek is nog niet klaar
Maar je ziet, je voelt, je hoort dat het
Kan rijmen met elkaar

Gemeente ging met inwoners
En organisatoren
In gesprek om eerst de breedte van de
Visies eens te horen
Hoe zit het met het aanbod
Hoe vind je balans
Hoe geef je nieuw en jong talent
Een serieuze kans

En hoe vermijd je en verspreid je
De ervaren overlast
Hoe zorg je dan dat alles
In beperkte ruimte past
Verschillende belangen
Leven samen met elkaar
Hoe houden we de leefomgeving
Levendig en leefbaar

Festivals, evenementen
Al wat plaatsvindt in de stad
't Is belangrijk dat wat waardevol
Op waarde wordt geschat
Dat we samen feesten,
en ervaren en beleven
Dat we een-twee-drie
Het samen vieren niet vergeten

Festivals en evenementen
Zijn bij uitstek de momenten
Waarop mensen
Met verschillende accenten en talenten
Van de zomer tot de lente
Frequent in tenten
Of bij stenten
Fragmenten van hun urgente werk
In ons geheugen prenten
Waar we inspireren, innoveren, en creëren
Waar we de ander leren kennen kunnen leren

Voor alle Amsterdammers
Want niemand staat alleen
Zo bruist de stad en blijft de stad
Een stad voor iedereen

David van Rosmalen

[3] Uitgesproken tijdens de slotbijeenkomst participatie visie festivals en evenementen, op 23 mei 2024

Bijlage 2. Draagvlakonderzoek

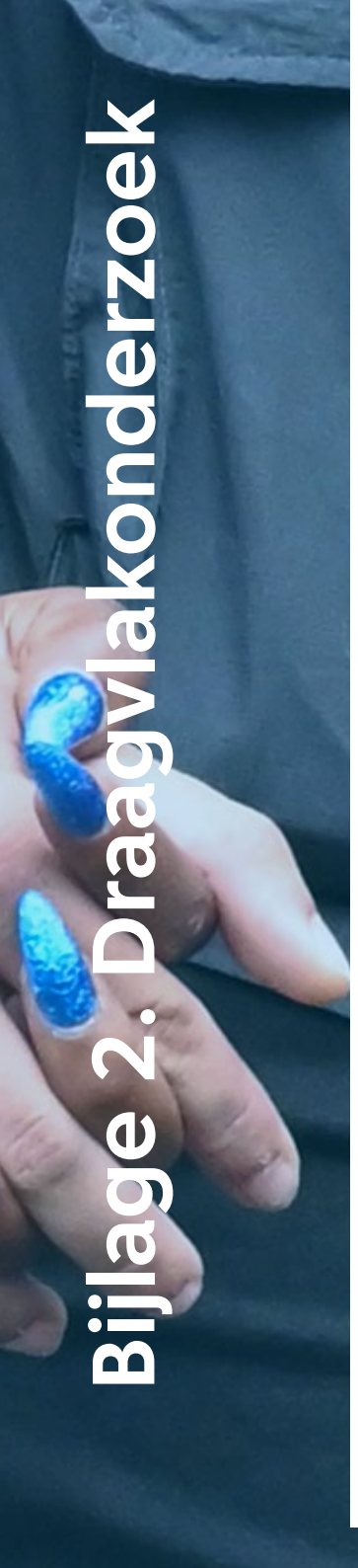

Bijlage 2. Draagvlakonderzoek

Onderzoeksbureau R2 Research heeft een representatieve steekproef onder 1382 Amsterdammers gehouden. Hierbij zijn 1065 enquêtes gerealiseerd met behulp van een onderzoekspanel en 317 interviews afgenomen door middel van passantenonderzoek. De respondenten zijn een goede mix op basis van het stadsdeel waarin zij wonen, geslacht, leeftijd en opleiding.

Bezoek

- 79% van alle Amsterdammers heeft de afgelopen 12 maanden een gratis of betaald evenement bezocht in Amsterdam.

Aanbod

- Driekwart van de Amsterdammers (74%) vindt dat er voldoende evenementen in Amsterdam worden georganiseerd; 14% vindt dat er te weinig georganiseerd wordt (in 2019 6%) en 12 % vindt dat er te veel wordt georganiseerd (in 2019 17%).
- 62% vindt dat het evenementenaanbod voor alle Amsterdammers wat te bieden heeft, 17% vindt dat niet.
- 67% vindt dat impact van evenementen bij een stad als Amsterdam hoort.
- 66% vindt dat het evenementenaanbod bijdraagt aan de status van Amsterdam als hoofdstad van Nederland.

Kleinschalige evenementen in wijk en buurt

- 60% vindt dat buurtevenementen zorgen voor sociale verbinding en contact met buurtgenoten in de wijk, 14% is het hier (helemaal) mee oneens.
- Ruim twee derde (68%) vindt dat er voldoende evenementen in de wijk plaatsvinden.
- Ruim een derde (36%) vindt dat er te weinig buurtevenementen worden georganiseerd; in 2019 stond dit type evenement ook bovenaan, toen met 30%.

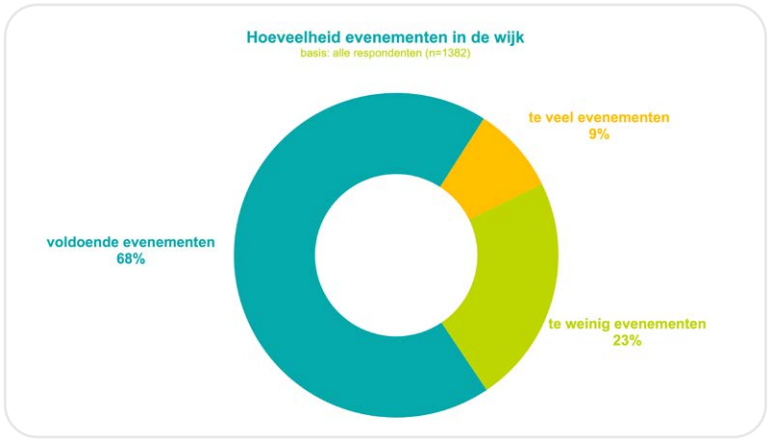

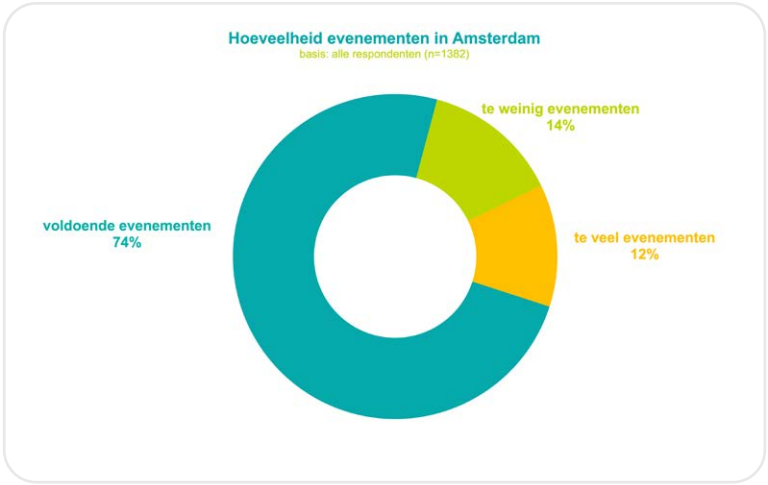

Figuur 1. Bron: draagvlakonderzoek R2 Research

Figuur 2 en 3. Bron: draagvlakonderzoek R2 Research

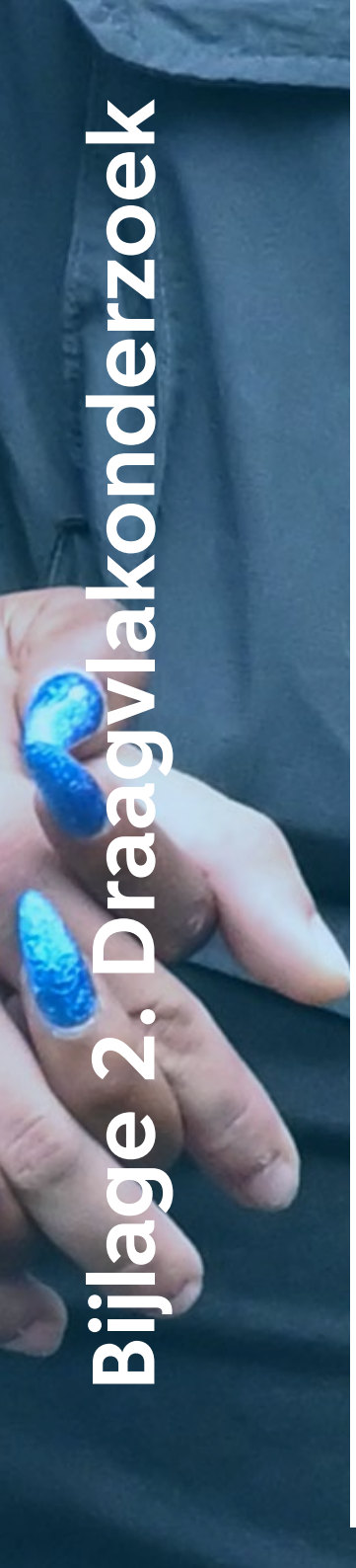

Bijlage 2. Draagvlakonderzoek

Overlast
Van de ondervraagden ervaart 65% in het algemeen weleens overlast in de woonomgeving. Dat percentage ligt op eenzelfde niveau als in 2019 (toen 63%, geen significant verschil). Bij overlast in de wijk wordt overlast van cultuur/sport evenementen het minst genoemd (10%) vergeleken met andere overlast als verkeer (30%), bezoekers in parken (15%) en overlast van cafés/ restaurants (14%) en vliegverkeer (14%). In het grotere perspectief: overlast in de woonomgeving door cultuur-/sportevenementen komt op de laatste plaats.

Als er gevraagd wordt naar overlast door evenementen in de woonomgeving, geeft 70% van de ondervraagden aan de afgelopen 12 maanden geen overlast te hebben ervaren; 30 % heeft op een bepaalde manier wél overlast ervaren van evenementen in de wijk (in 2019 24%). Geluidsoverlast is het soort dat hierbij het meest genoemd wordt, evenals afval en beschadigingen.

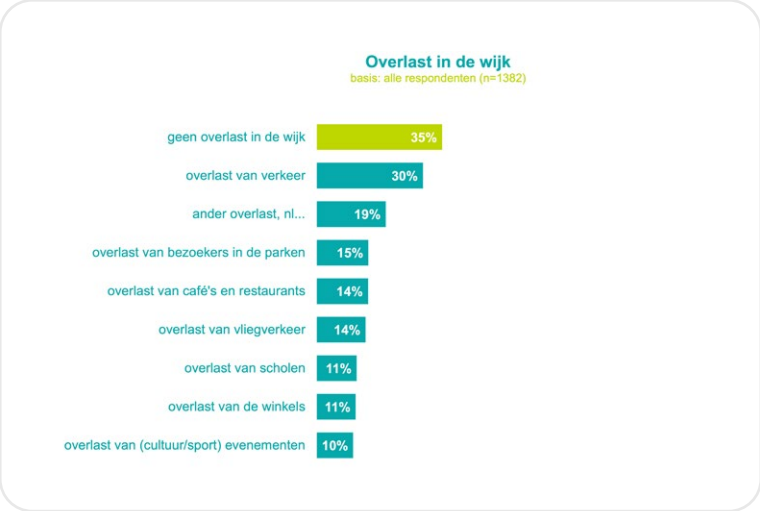

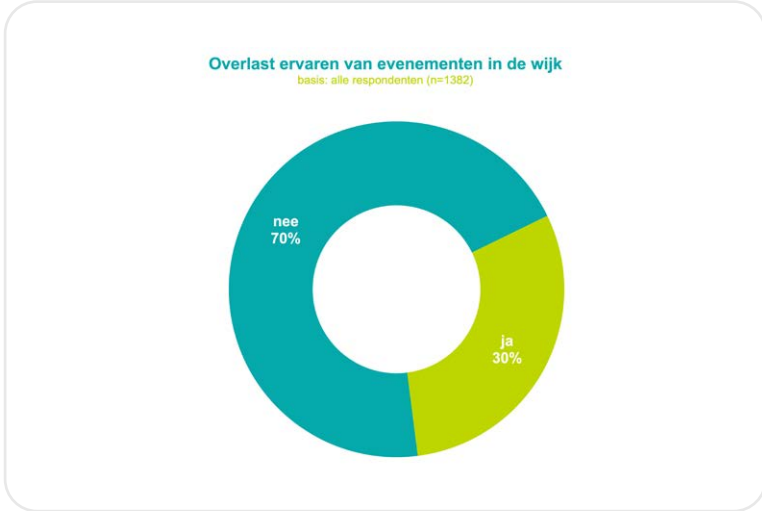

Figuur 4 en 5. Bron: draagvlakonderzoek R2 Research

Uitgave
Gemeente Amsterdam
Directie Communicatie -
Stedelijk Evenementen Bureau
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

Tekst en samenstelling
Stedelijk Evenementen Bureau
Luuk Appelman
Reinier Weers
Stefanie Wirz-van Leuven
Jasper Karman

Met dank aan iedereen
die heeft bijgedragen.

Vormgeving
Vorm de Stad

Fotografie
Fotobank Gemeente Amsterdam
IAMKAT fotograaf
Kirsten van Santen
Joey Timmer
Koen Smilde

Amsterdam, juni 2024

